

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Harminchárom petiszor egyszeri hirdetésé 30 fill. Többesrész hirdetésért jutányosabb. Nyitlter: minden sor 40 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Fő-utca 55. sz.
Kiadóhivatal: Kósch ÁRPÁD könyvnyomtató-intézet
Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Az egyhuzamban való tanítás.

II.

Épp így áll a dolog, ha a kérdést a didaktika, a tanítás szempontjából vizsgáljuk. A tanításnak nemcsak az a fontos feladata, hogy a tanár elmagyarázza, megvilágítsa s előadja a tanításra rendelt anyagot, hanem az is, hogy a tanítottakat fel is dolgozza tanítványival. Sőt azt mondhatom, hogy a tanítás a könnyebb része a munkának. A tanár nem az előadásban, vagy — a mint helyesebben kellene neveznünk — a magyarázásban fárad el igazán, hanem a magyarázottnak feldolgozásában, az ú. n. kikérdezésben, melyből nemcsak azt kell megállapítania, hogy egy vagy több tanuló *megtanulta-e* a tanítottakat, hanem azt, vajjon az *osztály* a maga egészében *megértette és megtanulta-e?*

A tapasztalás szerint a mostani időbeosztás mellett gimnáziumainkban a tanulók egy félévben átlag 3-szor felelnek 3—4 órás tárgyakból s 5-ször 5—6 órás tárgyakból; de van rá eset, hogy pl. intés előtt vagy után 1—2-szer felelnek. A nagy létszám mellett képtelen a tanár arra, hogy tüzetesebben ellenőrizze tanítványait; bekövetkezik az *osztályozás*: a tanár és a tanulóserg is fázik s fél, hogy vajjon helyes lesz-e a kimondott ítélet, a mely bizony sokszor végzetes hatású.

Ha ugyanezt a mennyiséget kell majd a tanárnak elvégezni, mint eddig s az órákat megrövidítik, hogy azok 50—55 perc helyett 45, vagy talán 40 percből fognak állani, még kevesebb idő fog esni az ellenőrzésre s a tanárnak még kevesebb ideje lesz a kérdéses általi feldolgozásra. Az 5, vagy 10 percnyi rövidítés csekélységnek látszik és nem is sok egy-két napon át, de sokra megy fel a 10 hónapon át, a meddig a tanítás tart. S ha túlterhelésről panaszkodunk a mostani rendszer mellett,

annál inkább fog kelleni majd panaszkodni az ajánlott újítás mellett.

Minden tanításnak alapja a figyelem, mert a hol az nincs, hiányzik az érdeklődés s a tanító s tanár falra borsót hány.

Képzeltető-e, hogy a tanuló 5 órán át figyeljen, mikor már a harmadik órában ellankad a figyelme? Felnőtt ember képtelen arra, hogy egy óránál tovább tudjon igazán figyelni s a fiatal, folyton kalandozó lelkű ifjúságtól azt várjuk, hogy 4—5 órán át is figyeljen! Ennek az ifjúságnak pedig még azzal is kell küzdenie, hogy a tárgy s esetleg a tanító is ellenszenves; ez az ifjúság még nem tudja kellőleg mérlegelni, vagy nem tudja állandóan mérlegelni, hogy neki az iskolában hallottakra szüksége van. Lapok, sokszor s ülők s a nagyközönség támad az iskola ellen s bírálgatja működését, kifogásolva hol az egyik, hol a másik tárgyat, hol ezt a methodust, hol amant s ily módon rontja a tanulónak munkakedvét s fejleszti benne az ellenszenvet.

Ezeket vizsgálva, nagyon könnyű belátni, hogy a 4-ik vagy már az 5-ik óra eredmény tekintetében majdnem a semmivel azonos.

Figyelembe kell vennünk a tanár, vagy tanító munkáját is. A tanító való foglalkozás a legnehezebb s a ki munkáját lelkiismeretesen veszi, két órai munka után bizony alaposan kifárad. Ha bágyadtan s fáradtan megy be egy kimerült, figyelem nélkül való osztályba, hogy neveljen s tanítson! Minden tanár tudja, a gondolkodó ember következtetheti, hogy mily eredményre járhat az ily tanítás. Hogy az eredménynek még kisebbnek kell lennie a 4-ik s esetleg az 5-ik órában, az természetes.

Ezt a nehézséget ismerik a tanárok s az órarendet lehetőleg úgy állítják össze, hogy a nehezebb tárgyakat előbb veszik elő s a könnyebbeket hagyják utolsóknak; de tudják azt is, hogy ez nem mindig sikerül, mert a sok óra

s ehhez viszonyítva kevés tanár mellett kivihetetlen a maga teljességében.

Ha az egész tanítást a délelőtti órákra helyezik át, akkor egy tanárra még több óra esik s a nehezebb tárgyaknak a könnyebbekkel való, ily szempontok szerinti összeállítására még több nehézségbe fog ütközni.

Ebből kifolyólag a túlterhelésnek, melyet oly sokszor s jogosan felpanaszolnak, még nagyobb s a tanítás eredményének bizonytalanabbnak s még kevésbé kielégítőnek kell lennie, mint eddig volt, pedig a mozgalomnak az lenne egyik legfontosabb, kimondott célja, hogy a túlterhelés enyhítésével a tanítás eredménye jobban biztosítható.

Egészségi tekintetből is kell vizsgálni a kérdést. A tanítás s tanulás a léleknek nehéz munkája, melyben a test s illetőleg az agy bizonyos munkát végez s e munka által erőt fogyaszt. Minél erősebb s nehezebb munkát végez az ember, annál több erőt kell fogyasztania s annál jobban gyengül; minél jobban s erőihez viszonyítva tudja beosztani a munkát, annál könnyebben s annál kevesebb erővesztéssel képes a munkát elvégezni. Nagy tehetségű ember egy óra alatt többet s kisebb erőmegtöltés nélkül végez, mint gyenge tehetségű ember, s viszont a gyengébb tehetségű ember bizonyos munkát több részre osztva, közben tartott pihenéssel minden nagyobb nehézség nélkül képes elvégezni, ellenben egyszerre, hirtelen megterhelés mellett összerokkad s elpusztulhat.

Így vagyunk az iskolával is. A legtöbb tanuló a gyengébb tehetségűek közül való, s azokra való figyelemmel van összeállítva a tanítás órarend. Lehetetlenség, hogy az öt órai egyfolytában való tanítás ne legyen károsabb, mint a délelőtti három- és délutáni két órai tanítás déli 2—3 órai szünettel. A nehéz és sok tanulás s a lelki-tehetségeknek túlságos igénybevétele az agyban elváltozásokat idézhet elő, a

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Régi nóta.

A hegedű kezemben van,
Muzsikálók egymagamban,
Fölsírom a rég elmúltat,
Azt a régen elvirultat.

Húzom azt a régi nótát,
Szerető szív altatóját;
Húzom, húzom, de hiába,
Oda van már szép világa.

Hol vagytok ti jóbarátok,
A kik egykor daloltátok? —
Eltűntetek, elmúltatok,
Egymagamra itt hagytatok.

Húzom azt a régi nótát,
Szerető szív altatóját,
Húzom, húzom, csak magamnak,
Hallgatója nincs már annak.

Kik éltünk a szebb világban,
Alig vagyunk egynehányan,
Majd elmúlunk, majd elfogyunk,
Örökségül mit se hagyunk.

Örökségbe a ki kapná,
Új nemzedék nem hallgat rá,
Nem hallgat rá, megvetette,
A cigány is elfeledte.

Ha az idő majd sirba visz,
Velünk hal ki a nóta is,
S dalolják majd korcs izléssel,
Mit az új kor összeférczel.

Húzom, húzom, csak magamnak,
Hallgatója nincs már annak...
Húzom, húzom búcsuzóját,
Temetem a régi nótát.

Csegey Gusztáv.

VIRÁGMESÉK.

Népregek nyomán írta és az Eperjesi Széchenyi-körben feldolgozta Szémán István. (Folyt.)

S tüstént folytatta is a *lilium*:

— Mesém oly egyszerű, mint én magam. Én nem vagyok királyi sarj... nem születtem bíborban; de sorsom hasonló a jácintéhoz... Királyfi és koldus-leány — szenved mind a kettő — mesébe illő valóság. — Leány voltam... olyan, mint más leány... szép és ártatlan. De jobb lesz tán előlről kezdenem.

Réges-régen, mikor még az urak magas várakban laktak s a szegények ütött-kopott konyhói alattuk terjeszkedtek, — akkor, a mikor a harc mindennapi foglalkozás volt... akkor láttam én meg először a napvilágot egy fényes teremben... Anyámat erővel hurcolták oda s hiába vette körül fény és pompa — egyre sorvadt; valami titkos bú rághatta szívét, — de én nem tudhattam, mert a kis gyermeknek, ha néha élesebben lát is — mi jogon lehetne anyja fájdalomát ismerni, ha ő jobbnak látja elhallgatni magzatja előtt?...
Egy ideig dédelgetett, becézgetett mindenki... de különösen az anyám... Egyszer aztán letépték fényes ruhámat s anyámmal együtt kiűztek a pompás kastélyból és egy kunyhó adtak helyébe s egy csomó nyomorúságot. Anyám arcáról az utolsó róza is eltűnt lassanként s napról napra fogyott, mint az égő gyertyaszál...
Gyermekésszel nem tudtam felfogni, hogy miért történt mindez... Eleinte keserűnek tetszett a száraz kenyér s dohosnak a kunyhó, de a nyomorúság nagy nyeret is s aranyossá a napsugártól fényes pókhálót is...
Egyszer aztán, mikor az őszi szél épp úgy sivított, mint most s a lomha ködöt alig bírta tovaűzni — anyám nem birt fölkelni a szalmáról... Magához intett... melléje ültem... ő megcsókolt s aztán beszélt hozzám, tompán, közbe-közbe fuldokolva:
— Lásd gyermekem, boldogan éltem én is valaha, míg az a zsarnok el nem hurcolt szegény otthonomból... Az ő palotájában születtem... A többi ne tudd meg soha... Egyszer aztán előzött s így lettél te senki gyermeke, földönfutó szegény.
Homlokodon ott van a bélyeg... a melyet le nem moshatsz, pedig mit sem vettél... Dolgozni akarsz majd... s mást fognak tőled kívánni; szenvedni fogsz, ha nem akarsz az emberek esköze lenni.
Még sokat beszélt... Fejem izzó lett az ismeretlen s visszatartó gondolatoktól, s föltettem magamban, hogy kerülni fogom az embereket...
— A nyomorúság rávitt s megszegtem föltevésemet. Élnem kellett, dolgozni akartam, úgy, mint azok, a kiknek homlokán nincsen ott az a bélyeg s az emberek nem adtak munkát, az ajtókat bezárultak előttem, a hová

melyek kezdetben alig vehetők észre s csak később bosszulják meg magokat. Gyakori tapasztalás, hogy gyermekek, a kik az elemi iskolában kitűntek, a középiskolában nehezen haladnak, s tán még gyakoribb az, hogy jeles középiskolai tanulók a főiskolákban buknek s nem tudnak boldogulni. Ennek okát egyebek között a lelki működés megerőltetésében, az agynak elundorodásában s kimerülésében kell keresni. Miként a gymornak a beléje kerülő eledelt nemcsak befogadnia, hanem meg is kell emésztenie, épp úgy a tanuló lelkének nemcsak befogadnia, hanem teljesen magáévá is kell tennie az iskolában hallottakat s látottakat; arra pedig idő kell épp úgy, mint az emésztéshez, mert különben betegséget okoz.

Az intelligens osztályokban előforduló gyakori idegesség, főfájás, rossz látás, vérszegénység s elmebetegség igen sokszor a rendetlen szellemi foglalkozásnak s túlerőltetésnek következménye. Arról nem is szólok, hogy mennyi testi foglalkozásnak s betegségek előidézője.

Az iskolának elsődrendű kötelessége a tanulókat rendszeres, az egészségre is figyelő munkára szoktatni.

Érvelésem ellen fel lehet hozni azt, hogy a déli étkezés s illetőleg emésztés annyira igénybe veszi a tanulót, hogy délután nem képes jól figyelni s általában élénk szellemi munkát végezni. Ez igaz; ámde a 2—3-ig folyó tanítás tapasztalás szerint mégsem olyan rossz, mint a 11—12-ig vagy 12—1-ig folyó tanítás, mert a déli tanulás kimerülés miatt még kisebb eredménnyel jár a délutániánál. Egyébként könnyen kivihető, hogy a délutáni tanítás 2 óra helyett 3 órakor vegye kezdetét, a mikor az emésztés után van a tanuló s maradjon 5-ig az iskolában, mert ez korántsem ártana annyit az egészségének.

Végül maradnak a *czélszerűségi okok*. Nagy városokban több okból tartják czélszerűbbnek az egyhuzamban való tanítást. Legelőször azért, mert a tanulók legnagyobb része nagyon messze lakik az iskolától s a déli szünet nem pihenő, hanem újabb munka reá nézve, mert alig ér haza s megebédel, vagy talán meg sem ebédelhet s máris vissza kell mennie az iskolába. Azután a nagy városok erkölcselensége miatt, a mely, mint a budapesti, sok esetből ismeretes, különösen kisebbkorú gyermekekre s lányokra végzetes hatású lehet; mely oknál fogva a szülők vagy magok kénytelenek elkísérni s hazahozni gyermekeiket, vagy gondoskodni kisérőkről, hogy a gyermekeik pörül ne járjanak az utcákon az otthon és iskola között. Nem csekély ok a tanárok s tanítók másnemű elfoglaltsága is. Egyfelől az ambíció, másfelől az anyagiak elégtelen volta arra kényszerít igen sokakat, hogy az iskolán kívül tudományos kutatással,

tanulmányozással, irodalommal, magánórák adásával, magánintézetekben való tanítással és másnemű munkával is foglalkozzanak s így rájuk nézve nagy áldás, ha szabad délutánjaik, vagy éppen szabad napjaik vannak, a melyeket teljesen ezen magánfoglalkozásoknak szentelhetnek.

Végül a hivataloknak munkabeosztása is döntő. Egyes hivatalokban a tisztviselőkre való tekintettel a hivatalos órák délutáni kettőt tartanak, hogy a szegényes fizetésből élő tisztviselők ne legyenek kénytelenek drága városi lakásokban lakni, hanem a közelebbi falvakban vagy villatelepeken, a honnan a városba bejárhatnak s hivatalos teendőik végeztével hazatávozhathatnak családjuk körébe.

Ezek oly czélszerűségi okok, a melyek fővárosunkban s általában oly városokban döntők lehetnek, a melyekben ilyen viszonyok vannak. Tudtommal azonban Eperjesen nem ilyenek a viszonyok s az a néhány sóvári vagy sebesi tanuló, a ki Eperjesre bejár, nem lehet döntő tényező, ha egyébként az egyhuzamban való tanítás nem előnyös, de káros hatású. Eddig is minden nagyobb nehézség nélkül összeegyeztethették az iskola követelését a magok viszonyaival — megtehetik ezentúl is; a mint eddig nem volt káros, hihetőleg ezentúl sem lesz az.

A külföldi példákra való hivatkozás nem lehet döntő, mert ott mások a viszonyok, mint nálunk. Eltekintve attól, hogy ott nagyon sok helyütt a budapestiekhez hasonló az állapotok, különösen azt kell kiemelnem, hogy ott az osztályok nem oly népesek, mint nálunk. Németországban hallatlan eset, hogy egy középiskolai osztályban 60 tanuló legyen, mert ott a legnagyobb szám 30-ra rug fel; érettségire megy 8—10 tanuló, holott nálunk vannak gimnáziumok, melyekben 60 tanuló is tesz egyszerre érettségit. Ott tehát a tanár munkája sokkal könnyebb és eredményesebb, mint nálunk. Ott igenis lehet a tanárnak 40 perces órában nagyobb sikert felmutatni, mint itt 60 perces órában. Miután ott többféle iskola van s a szülő gyermekének lehetőségehez képest választja a polgári, gimnáziumi, real- és szakiskolákat, ennél fogva az ifjúság is más, változatosabb s homogénebb, a mi szintén nagy mértékben teszi lehetővé a jó sikert.

Hazánk azon városaiban, a melyekben az egyhuzamban való tanítás van elfogadva, bizonyára nem a pedagógiai s didaktikai, hanem a czélszerűségi okok dönthettek az újítás mellett.

Eperjesen eddig ezek nem oly döntők, hogy a sokkal fontosabb pedagógiai stb. okokat a mérlegben lenyomják az egyhuzamban való tanítás javára.

Mayer Endre.

A sárosi tót nyelv.

— Nyílt levél főtiszt. Zsebráczky Géza, palocsai plébános úrhoz. —

Ez év január hó 6-ikán, az EPERJESI LAPOK-ban megjelent felszólalása nagy örömmre szolgált és azt nagyon helyeslem, mert hiszen az Ön czikke 30 év előtt megkezdett munkálkodásomnak a folytatása. Teljes életem főtörekvése volt: a sárosi tájnyelven a nyelvtant mellőzni és a sárosi tájnyelvet tisztán föntartani. A mi népünk hazafias érzelme, a magyar hazához hűsége és ragaszkodása elég garancia; nekünk semmiféle tót nyelvre szükségünk nincsen és nem is volt, maradjon mint eddig; példa Héthárs — smertnazhrada, cintir helyett: temetov, — járásbíró — gericht — szolgabíró — consul — lakatos: az sárosi nyelven van mondva.

Mikor én a hatvanas években a sárosi 67. gyalogezrednél Regiments-káplán lettem, Schmerling-korszak lévén, az volt a terv, hogy a felvidéki gyalogezrednél ne baka magyar-nadrág, de pantallon hozassék be. Az eperjesi 3 ik zászlóalj opponált, nem volt hajlandó a magyar-nadrágot letenni. Kivánságukat én terjesztettem elő az ezredesnek, ki — habár külföldi volt — mosolyogva, szívesen referált a hadügyminiszternek. Ez a sárosi nép magyar hazafisága.

Hivatkozom Ivanetzky Jánosra, Nagyladna plébánosára, ki képviselő koromban, midőn én és Urbán ev. esperes a kormánytól megbízatást kaptunk az iskolai tankönyveknek sárosi tájnyelvre leendő átírdomítására, Ivanetzky barátom is sokat dolgozott, specialiter a gyakorló 4-ik oszt. tankönyvén, mely a kormány által eddig 20,000 példányban szétosztva, abból tanul a sárosi gyermek magyarul s benne — kivéve a szótárt — semmi grammatika nem foglaltatik. Abban híven reprodukálva van a sárosi nyelv. Ajánlom ezen tankönyvet, illetőleg a tájnyelvet főtiszt. Dobránszky, sírokai plébánosnak.

Az 1887-ik évben — több paptársam közreműködésével — szerkesztettem, és pedig három éven át, egy sárosi naptárt: «Prešovszky Kalendár». Munkatársaim voltak: Brühl prépost, Telekessy János esperes, bold. Mikó tarcai s bold. Imre bátyám radácsi plébánosok; ára 15 kr. volt; avval ki volt küszöbölve az összes panszláv kalendárium, és bold. Dobránszky, nagysárosi polgár deputációval jött Pécsújfaluba, a fáradságomat megköszönni; annyira kedvükre volt a sárosi tájnyelv.

Mult évben is tervbe vettünk egy sárosi tájnyelvi naptárt; hivatkozom főtiszt. Zaborovszky esperes és Kurimszky, színyei plébános úrra, de különösen tevékeny, buzgó főispánunkra, a ki minden áldozatra kész volt, de bizonyos akadályok miatt a naptár ez évre elmaradt.

Ez bevezetésül szolgáljon a főtiszt. Dobránszky, sírokai plébánosnak «II. František Rákóczy» című munkája megbírdálásához. Uram Istenem! olvasva «František Rákóczy»-t: 16 éve kimentem a megyéből, 16 év alatt mennyire változott a sárosi tájnyelv! Úgy hangzik, mint az én plébános-koromban a koldulófráterek nyelve; azon mulatni, nevetni lehet, de beszélni — én, sárosi ember, nem vagyok képes.

meg bocsátottak volna, egy belső hang nem engedte, hogy oda lábamat tegyem... Kenyér helyett kővel dobáltak meg... kigúnyoltak... újjal mutattak reám, de én megőriztem azt az egy kincset, a melyet az a belső hang az embereknek dobni szüntelenül ellenezett.

Ott hagytam az embereket, s mikor lábam az erdő virághímese gyepején taposta, oly boldog voltam, mint a ki nyomasztó álmából mosolygó valóra ébred. Mindentüzt virág fogadott, érett gyümölcs és friss forrásvíz táplált...

De elmúlt a nyár is s jött a czudar tél... Fáztam, éheztem; de ez sem tartott sokáig... az Isten megkönyörült rajtam, mely álmat bocsátott rám, fehér hóleplel borított be s én elszunnyadtam, mint a dértől csípett virág. Tavaszszal a hó elolvadt, a föld újra-ébredt s én mint fehér lilium ébredtem fel... Az emberek megbámultak, csodáltak s én — valahányszor a csillogó harmat reám szállt — megsírtam anyámat s azokat a szegény, elhagyott teremteket, a kiknek sokszor csak egy áron lehetne betevő falatjuk: ha ártatlanságukat eltapossák.

Sokan szenvednek és elhervadnak, mint én, s mikor a tavasz újraébred, kihajtanak mint szűz-fehér liliumok... Igen, sokan vagyunk már — s itt is, ott is kihajt egy lilium, de azért mi a harmatos reggeleken mindnyájan sírunk... Sírattuk azokat, a kik nem lettek liliumokká. —

Megsírták a virágok a lilium sorsát is és kíváncsian néztek a mirtusra, de az ridegen állt, mintha érzéketlen volna, pedig ő is szánta árva testvérét, büszkesége megtört; de tovább akarta hallani mind-egyik meséjét, hogy tudhassa, mennyi fájdalom, mennyi

rejtett seb van azok szívében, a kik színpompájukkal s illatukkal gyönyörködtetik az embert.

Nem is nagyon kérte magát a virágok pompás királynéja, a róssa.

Bájosan emelte fel lehorgasztott fejét s a szírmok hónaljában még friss életerő látszott. Oly kedvesen hajlongott, mintha csak érezte volna azt a nagy vonzóerőt, a melyet az ókor népeire gyakorolt. Érezte, hogy királyné: a virágok királynéja, a ki előtt még a nagy indus királyok is meghajoltak, mert ha rózsával járult valaki elébük — bármit kérhetett tőlük.

Mosolyogva fogott meséjéhez:

— Szép és megható dolog, a mit eddig elmondtatok, de csak nem vonjátok kétségbe elsőségemet; én vagyok az egész Keletnek szentelt virága, maga Visun, a nagy istenség csókoló homlokon engem, s rólam beszél az egész Kelet mesevilága... Számptalan papruskercs beszél az én bájjairól... de ha származásomat s történetemet akarjátok tudni, ím' halljátok:

A gyönyörű Flóra, a növényzet bájos gyermekei egyszer nagyon régen azzal a kéréssel járultak a nagy, a hatalmas Allah elé, hogy új királynőt adjon nekik az álmodozó lotus helyett, mert rettenetes a vád, a mely ellene szól... Igaz, hogy ő a Nilus gyöngye... csodálatos szép virág, de éjjelenként, a vizen ringva úgy eláldozdik valami szép tündérr királyfőről, hogy királynői tisztét alig teljesítheti... Allah jóindulattal volt irántuk s egy bájos virágot rendelt feléjük: az ezerszirmú szűzi fehér-rózsát, s az — én voltam... De, hogy merész érintés be ne szennyezzen, éles töviseket adott nekem fegyverül... A virágok csodálkozva tekintettek felém s önfelédten szívták magukba bódító illatomat...

Öröm volt élnem — boldogság, szeretet sugárzott felém mindenünnen... szerelmet leheltem én mindenfelé. De ennek is vége lett s látnom kellett, hogy a királyok élete sem ment a csapásoktól, hogy a királyok is, mint emberek szenvedhetnek s átélhetik az emberi élet tragédiáit, mert a trón bíbora csak kényelmet és gondot ad, de boldogságot nem mindig...

A mese egyszerű, mert a királyok is csak úgy szeretnek, mint halandó embertársaik.

Más szóval: híreket vette a madarak királyi dalnoka... s bokrom tövébe rakta puha, meleg fészket. S a szép, derűs reggeleken, az illatos s álmokkal teli éjeken nekem dalolta legszebb dalait s nekem panaszoita szerelmes szíve minden dobbanását... Mi tőrés-tagadás... örömmel hallgattam bájos énekét... Egyszer aztán a kis dalnok merészebb lett... keblére akart ölelni... s éles tövisem forró szívébe hatolt... piros vére szűzfehér kelyhemre hullott s azóta vagyok olyan, mint a hajnal bíbora... azóta siratom én is titokban eltűnt boldogságom... de csak titokban, mert egy királynőnek fájdalomában is annak kell lennie, felednie kell, a mitől az ő szíve vérzik, ha mások vérző sebére kell csepegtetni gyógyító-ért. —

— Édes királyi testvérem — susogta a lilium.

— Szegény, boldogtalan — király — susogták karba a többiek... s ismét kíváncsian néztek a mirtusra. S az mereven állt s bár hangja remegett, csak azt susogta:

— Halljuk tovább!

— Nem úgy, mirtus, az igazság azt hozza magával, hogy te is állj elő azzal, a mivel kérkedtél, többi testvéreink addig megbocsátanak; vagy pedig ismerd el, hogy az élet iskolájában nekünk volt a legnagyobb

Főtiszt. Dobránszky plébános úr! „Vel'mi, si, za-
žadala, slinka, veđ, Uprimni braćia, skvele šrdco, pre-
smutny osud, vlašf, Ano, blaho, dobrobyt, Detinski,
oduševnenu, vojvodinu, lapaju fa vnoci, na pomoc mu
podme, Mikulaš, Oduševnost, podžupan“ — úgylátszik
szerb stb. in infinitum, — az nem sárosi nyelv.

Zsebráczy barátom hivatkozik Korányi főespe-
resre, Hartsár prépostra, Brühlre, Telekessyre, Sallayra,
Sikorszkyra, Ivanetzkyra, szóval sorba sárosi papokra:
legyenek szivesek „II. František Rákóczy“-t elolvasni!
Én elolvastam, de nem értettem meg.

Isten Önnel! Régi barátja

Kassa, 1907. jan. 9.

Lesskó István,
prelátus-kanonok.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

Népakadémia. A negyedik, népszerű, ismeret-
terjesztő est műsora 1907. január 13-ikán: 1. Zene.
Előadja *Gönczi Elek* zenekara. 2. „A Föld jégkorszaka.“
Irta *Wosinszky Mór*, szekszárdi apát; felolvassa *Dobiás*
Ede, kir. főmérnök. 3. Zene. Előadja *Gönczi Elek* zene-
kara. Kezdeté d. u. 5 órakor.

Zeneestély. Körünk harmadik zeneestélyét szer-
dán tartják meg, a mely alkalommal szavalatat is lesz
a műsoron. Dr. *Raffay* Ferenczné fogja előadni *Szávay*
Gyulának „Epilog“ cz. újabb költeményét.

Az irodalmi szakválasztmány január 10-ikén dél-
után 5 órakor ülést tartott a tagok igen élénk részvé-
telével. Megállapította, hogy az ezidei őszi ünnepet
báró Eötvös József emlékének szenteli, ki nemcsak
mint kiváló író, hanem mint politikus és a hazai nép-
nevelésügynek halhatatlan reformere érdemelte ki, hogy
örökké való legyen az ő emlékezete. Alkalmat az ün-
nepre nemcsak az szolgálta, hogy néhány évig Eper-
jésen élt, hanem az is, hogy a népnevelés ügye újabban
megint aktuális lett. Az ünnep részleteit később
állapítja meg a Széchenyi-kör. — Azonkívül megállapí-
totta még a szakválasztmány a felolvasóesték máso-
dik cyclusát. Felolvasást tartanak: Csegey Gusztáv,
Kubányi Béla, Nikelszky Zoltán, Hulyák Valér és
Varvasovszky János. A felolvasások sorrendjének meg-
állapításával kapcsolatban a titkár azt a kérdést is
felvetette: nem kellene-e a felolvasóestéket újraszerve-
zni, mert sajnálattal tapasztalható, hogy a felolvasások
közönsége egyre fogy. Megállapítható ebből, hogy a
felolvasások jelenlegi alakjukban már nem felelnek meg
a czélnak, a közönség közömbösen viselkedik irántuk.
Mélyreható, igen alapos és tanulságos eszmecsere fej-
lődött ki e kérdésről, melyhez a titkáron kívül *Tóth*
Sándor dr., *Fónis* János, *Gömöry* János, *Raffay* Fe-
rencz dr., *Rosenberg* Mór dr., *Schöpflin* Géza és *Csegey*
Gusztáv szövegezték hozzá. Egyhangú volt a vélemény,
hogy a felolvasóestéket minden áron fenn kell tartani,
mert azt a kulturmissziót, melyet a Széchenyi-kör
magának vall, eljeleni éppen a közönség érdekében
nem szabad. A felszólalók megállapították azokat az
okokokat is, melyek ezt a sajnálatos közönyösséget elő-

idéztek és melyek részben a felolvasások mai szerveze-
tésben, részben pedig a külső körülményekben rejlenek.
Eperjésen túlon-túl sok a felolvasás, melyen egy- és
ugyanazon közönség vesz részt. Felolvasásokat rendez-
nek a Tanári-kör, Kárpátgyesület, Túrta-egyesület,
Rákóczi-kör. Ilyen körülmények között szinte termé-
szetes, hogy a felolvasóesték visszafejlődnek. Azon-
kívül a felolvasóesték eddig öletszerűen voltak rendezve
és sokszor olyanok voltak az ott előadott fejtegeté-
sek, hogy messze felülhaladták közönségünk értelmi
szinviszonalát, melyhez pedig alkalmazkodni kell. Éppen
a népakadémiai előadások nagy és örvedetes sikere
győz meg arról, hogy a Széchenyi-körnek közönséget
kell nevelnie a felolvasóesték számára, melyek akkor
— ha lassan is — népszerűekké válnak. Általános
tehát az a vélemény alakult ki, hogy a felolvasóestéket
újra kell szervezni. Erre több indítvány is elhangzott.
Így az az indítvány, hogy a Széchenyi-kör fogjon kezét
a Tanári-körrel és azzal együtt állapodjon meg egy
olyan programban, mely egy-egy tárgykörrel ismer-
tesse meg a közönséget, olyan értelemben, mint azt
Apponyinak egy újabb kiadott rendelete contemplálja,
annál is inkább, mert akkor a miniszter anyagi támoga-
tása is biztosítva volna a felolvasások számára. Az az
eszmé is felmerült, hogy a felolvasóestéket a né-
pakadémiai előadásokkal kellene egyesíteni, aztán meg,
hogy a felolvasóestéket olyan időben kellene tartani,
a mikor a közönséget az estéktől nem vonják el a jég-
sport, meg a farsangi mulatságok, zsúrok stb. Tekintve
a kérdés nagy fontosságát, mely megköveteli, hogy
a szakválasztmány a legnagyobb körültekintéssel járjon
el ebben a dologban, elhatározták, hogy felkérjük Jónás
Jánost arra, hogy bőséges hazai és külföldi tapasztala-
tait e téren érvényesítvén, konkrét javaslatot terjesz-
szen a szakválasztmány elé, hogyan kellene újraszervezni
a felolvasóestéket. Ez a javaslat legyen aztán az a
fonál, melyhez a későbbi tárgyalások fűződhetnek.
Nagy elismeréssel adózunk az irodalmi szakválaszt-
mánynak, hogy ezt a kérdést megfontolás tárgyává
tette és őszintén kívánjuk, hogy az akció teljes sikerrel
járjon s azért is a legmelegebben ajánljuk e kérdést
a nagyközönség figyelmébe, mert hiszen elsősorban
az ő érdekéről, javáról van szó. (S—a.)

Francia háziestély. Körünk idegen-nyelvi és iro-
dalmi szakválasztmánya január 11-ikén tartotta ötödik
háziestélyét. *Ludmann* Ottó, a szakválasztmány elnöke,
bemutatta *Alphonse Daudet*-nak „Contes du lundi“
(„Hétfői elbeszélések“) cz. kitűnő munkáját, melyből
ugyanő, továbbá dr. *Obetkó* Dezső és *Vajsz* János
egy-egy elbeszélést olvastak fel. Dr. *Obetkó* Dezső, a
szakválasztmány jegyzője, bemutatta *Chateaubriand*-
nak „Atala“ cz., hírneves művét, valamint *Voltaire*-
nek „Siècle de Louis XIV.“ („XIV. Lajos évszázada“) cz.
nagy történelmi munkáját. A tagok közt ezenkívül
francia nyelven élénk társalgás folyt le. A szak-
választmány háziestélyeit ezentúl mindig kedden fogja
megtartani s a legközelebbi háziestélyét január 15-ikén d. u.
6 órakor lesz. Tárgyai: angol társalgás és felolvasások.

mesterünk, a megtisztító, az üdvözítő szenvedés, a mely
nemessé teszi a nyomorultat is s felmagasztalja a ne-
mest... kinek élete becsebb; tehát beszélj, halljuk,
hogy a szívünkön ejtett seb beheggedjen, vagy hogy
tudjunk követni tégedet.

— Jól van, legyen hát! — felelte a *mirtus*, — oly élet,
mint az enyém, a melyhez a szenvedés mellett annyi
fény tapadt, nem lehet érdemtelen, nem lehet muló,
s éppen azért én vagyok az örökös remény virága...
Ott éltem valaha a paradicsom berkeiben s mikor az
első ember vétkezett s az örök Igazság kiűzte a zavar-
talan jólét honából — egy ágat tört rólam s magával
vitte a nehéz küzdelembe, mint a vesztett boldogság
egyetlen emléket s egy messze-messze jövő biztató re-
ményét... Ezért nőtem én mindenütt s ezért becül
engem minden nép, azért vagyok én a szenvedő ember-
ség reménye, vigasza...

— Egyiptom őslakói, a fáraók parancsára ünnepi
körmenetben hordoztak körül s a bájos egyiptomi nők
forró könnyeket hullattak reám, hogy visszavarázsolják
tépett boldogságukat...

Perzsia lakói mint az ég szentelt virágát ismernek
és tisztelnek. Az ős zsidónép a béke symbolumát látja
bennem... törvényeik szerint az Egyiptomból való sza-
badulásuk ünnepén ciztommal, pálmaággal és szomorú-
füzzel kötnek össze, hogy vágyaikat, reményeiket állít-
suk eléjük s a nagy Jehovának reájok áradó szerete-
tét... A ciztom az egy igaz Istent juttatja eszökbé, a
pálma a lélek égi származását... én varázsolom eléjük
az ég minden örömét, reményét s a szomorúfűz a föld-
det, a könnyek és siralmak völgyét... *Zachariásnak*

is ágaimmal jelent meg az angyal, hogy a nagy pró-
féta, a keresztelő születését megjövendölje... Halottai-
kat is ágaimmal díszítették, hogy az örök élet reménye
ott ragyogjon a bomladozó, az enyészetnek induló
porhüvely fölött... A régi görögök elfeledve para-
dicsomi származásomat, csodás legendával öveztek körül...
Szerintök nympa voltam, a kit legjobban kegyelt a
tudás istennője, a kegyes *Minerva*... *Mirsinának* hívtak...
Minerva nem tudott eltelni látásommal... Én is sze-
rettem őt gyöngéd, alázatos szeretettel, de féltem is
tőle, mert, jól jegezték meg, hogy két nőnek egymás
íránt való szeretete, vonzódása soha sem lehet tartós
és mély, mert közjök áll egy nagy és közös ellenség:
a hiúság s mindent lerombol, a mit a szeretet nagy
gonddal összehordott...

Közénk is befurakodott... Éppen a futásban verse-
nyeztünk s én könnyedén szökelve... legyőztem *Miner-
vát*... Ettől fogva a bájos, a dédelgetett *Mirsina* gyűlölt
vetélytárs lett a szememben... A gyűlölség rossz tanács-
adó... s *Minerva* hajlott a szavára s eltett láb alól...
A rettenetes büntett kijózanította s remegve borult a
nagy, a villámokat szóró *Zeus* lábai elé, hogy keltse
életre az ő szerelmes *Mirsináját*... de nem tehetette...
Szívből sajnálta a bánatos *Minervát*, de a letört virág
nem kelhet fel újra, el kell hervadnia a viruló élet
delén — s nem kelhettem fel én sem.

De, hogy legalább emléke maradjon a hervadt
Mirsinának: egy karcsú cserje nőtt síromból — a
mirtus-virág... *Minerva* örült, mint egy gyermek; de
hogy ő is lássa, hogy az eltiport boldogság nem egy-
könnyen szerezhető vissza, *Zeus* megtagadta tőlem,

Kimutatás a rendőrkapitányi hivatal 1906. évi működéséről.

Mikor az eperjesi rendőrség tavalyi működéséről
az alábbiakban statisztikai adatokat közlünk, rá kell
mutatnunk nemcsak arra, hogy ilyen sok ügyet, ügy-
szólván hátralék nélkül intéztek el, hanem arra a
humánus és méltányos szellemre is, a mely *Saly Győző*
rendőrkapitány kineveztetése óta fokozottan érvényesül
ennél a hatóságnál s a mely a legnagyobb biztosíték
a közrend fentartására és arra, hogy sikeres legyen és
közmeignyugvást keltsen a rendőrség működése.

Kihágás volt 1324, és pedig: hatóság elleni kihágás
miatt meg lett büntetve 42 egyén; úgymint: 36 férfi, 6 nő.

Közbiztonság elleni kihágás miatt 126 egyén; úgymint:
75 férfi, 51 nő.

Közrend- és közszemérem elleni kihágás miatt
302 egyén; úgymint: 258 férfi, 44 nő.

Közegészség- és testi épség elleni kihágás miatt
37 egyén; úgymint: 34 férfi, 3 nő.

Tulajdon elleni kihágás miatt 61 egyén; úgymint:
50 férfi, 11 nő.

Cselédugyi kihágás miatt 106 egyén; úgymint:
37 férfi, 69 nő.

Közegészségügyi kihágás miatt 36 egyén; úgymint
25 férfi, 11 nő.

Kapubejáratok ki nem világítása és be nem zárása
miatt 117 egyén; úgymint: 93 férfi, 24 nő.

Utcarendészeti kihágás miatt 171 egyén; úgymint
142 férfi, 29 nő.

Bércocsi-szabályrendelet elleni kihágás miatt 83
egyén; úgymint: 81 férfi, 2 nő.

Vadászati kihágás miatt 5 férfi.

Állategészségügyi kihágás miatt 138 egyén; úgymint:
119 férfi, 19 nő.

Véderőtörvény elleni kihágás miatt 7 férfi.

A közutak- és vámokról szóló törvény elleni ki-
hágás miatt 1 férfi.

Vasárnapi munkaszünetről szóló törvény elleni ki-
hágás miatt 1 férfi

Mezőgazdasági termények (tej) meghamisítása miatt
27 egyén; és pedig: 7 férfi, 20 nő.

Pinczernői szabályrendelet elleni kihágás miatt 4 nő.

A kivándorlási törvény elleni kihágás miatt 18 férfi.

Külföldiek nem-jelentkezése által elkövetett kihágás
miatt 2 egyén; úgymint: 1 férfi, 1 nő.

Házalási szabályok elleni kihágások miatt 7 egyén
úgymint: 6 férfi, 1 nő.

Építési szabályrendelet elleni kihágás miatt 16 férfi

A vágóhídi rendtartásba ütköző kihágás miatt 5 nő.
Elmarasztaltatott 1186 esetben 1324 személy.

A tárgyalás folyamán 125 esetben 135 személy
ellen hozott megszüntető határozat; 119 esetben
pedig 131 személy lett egészen felmentve. 1324 szemé-
ly közül egynapi elzárásra ítéltetett egy egyén,
1—4 napi elzárásra 59 egyén, 5—14 napra 69 egyén,
15—29 napra 7 egyén, 30—59 napra 23 egyén; 10 ko-
ronán aluli pénzbüntetésre ítéltetett 887 egyén, 10—19

hogy szeretetet leheljek... ékes vagyok, de rideg... s így
az emberek visszaemlékezése is keserű akkor, a mikor
boldogságuknak maguk-ásta sirja fölött keseregnek.

A régi latinok *Venusnak* szenteltek, hogy szüntele-
nül arra intsem őket, hogy a földi élvezetnek, az érzé-
kek kielégítésének is van határa, s a ki azt túllépi,
keserű csalódás vár reá még a túlvilágon is, még ott
is ligetemben kell élnie, hogy örök szemrehányás, örök
vád legyen lelke előtt.

Halljátok csak, mily szépen éneklie meg ezt a nagy
Vergilius, a mikor a sóhajok völgyéről ír:

„Amott távol látod a bánat mezejét,
Azon a helyen csak tompa sóhajok szállanak.
Azok laknak itt, a kiket a kieléhetetlen
Ámor nyíla bolyongó árnyakká tett...
Itt bolyongnak... titokzatos ösvényeken révedeznek,
A melyek sűrű *mirtus*-erdővel vannak borítva.“ —

Elég-e ez nektek?... Ha nem, úgy nézzetek széjjel
a földkerekségen s nem találtok népet, a mely nem
tisztelne engem... A királyi pár esküvőjén épp úgy
ott vagyok, mint a szegény varróleányén, hogy a re-
ményt éleszem bennök s intsem, hogy féltve őrizték
a szerzett boldogságot... Vagy menjetek a derűs új
Görögországba: úton-útfélen ápolnak s a ki mellettem
elhalad, legalább egy levélkét tép rólam, hogy emé-
kezzék szomorú történetemre s javára fordítsa néma
intésemet. — —

Elhallgatott... s az őszi szellő susogva vitte hozzá
a virágok hódolatát:

— Tied a győzelem! az, a ki reményt tud önteni a
csüggedt keblekbe: megérdemli a szenvedők hódolatát...
(Folyt. köv.)

kor.-ra 141 egyén, 20—30 kor.-ra 88 egyén, 31—99 kor.-ra 46 egyén, 100—600 kor.-ra 3 egyén.

Kiszabott a rendőrkapitány által pénzbüntetés címén 8263 kor. 40 fill.; eljárás költség volt 11 kor. 93 fill.; kárösszeg 41 kor. 08 fill. Befolyt az 1906. év folyamán pénzbüntetés címén 6293 kor. 40 fill., átvitelt a folyó évre 1083 kor.; leiratott vagyontalanság folytán 921 kor.; a kiszabott pénzbüntetésekből Eperjes szab. kir. város szegény-alapja 3146 kor. 70 fill.-t kapott, a kincstár ugyanannyit. Átvitelt az 1907. évre 80 kihágási feljelentés.

Letartóztatott a rendőrség 487 egyént, és pedig: 125 nőt és 362 férfit. Kitolonczott a rendőrség az elmúlt évben a város területéről 91 férfit, 69 nőt és 5 gyermeket.

Kényszerűtével kiutasított 23 férfit és 17 nőt. Átvonuló toloncz volt 205 férfi, 82 nő és 14 gyermek.

A város területén az összes szállodákban 5565 egyén fordult meg s jelentett be.

A rendőrség 4 esetben tartott a város területén hossz-, súly- és ürmérték-vizsgálatot s ez alkalommal 7 mérleget, 29 métermértéket és 71 ürmértéket foglalt le és semmisített meg.

A rendőrség 133 esetben tartott tejvizsgálatot s ezek közül 27 esetben foglalta le és semmisítette meg a hamisított tejet.

Piacvizsgálat tartott a városi orvos közbenjöttével 56 esetben s ez alkalommal 397 drb záptojást, 19 zsák rothadt zöldpaszulyt, 3 kosár paradicsomot, 47 drb görögdiányt, 41 kosár szőlőt, 13 kosár gombát, 11 csupor vajot, 5 zsák almát, 2 zsák körtét foglalt le és semmisített meg a rendőrség.

A mézarszékeket 11-szer vizsgálta meg a rendőrség és egy hűsfüstöldét bezárt. Az összes mézarszékek padozata ki lett aszfaltozva.

Az elmúlt év folyamán a rendőrség 16 esetben tartott razziát a város területén és ez alkalommal 34 férfit és 9 nőt tartóztatott le.

Az elmúlt évben 138 külföldi kapott lakhatási engedélyt, ezek közül 10 egyén elköltözött.

Kiadott a rendőrség házalásra 102, könyöradománygyűjtésre pedig 59 engedélyt.

Kéménytűz 7 esetben fordult elő az elmúlt évben.

A mentőkocsi 17, a fertőzött-beteg szállító zártkocsi 135, végül a hullaszállító-kocsi 7 esetben véteztet igénybe.

Az állatvásártéren 1770 lóra és marhára, 4880 sertésre és 330 borjúra adott ki a rendőrség új marhalevelet. Átruházás volt: 35,738, irányítás 1020, leírás 2601; ebből befolyt 2985 kor. 80 fillér, kiadás volt 1446 kor. 32 fill., a városi házipénztárba beszállított 1539 korona 48 fillér. — Az állatvásártéri mérlegből befolyt s a házipénztárba beszállított 341 kor. 60 fill.

Az elmúlt évben nyilvántartásba vétett 786 cseléd, 460 tartalékos közös- és 220 tart. honvéd katona.

Zeneengedélyi díjakból befolyt az elmúlt évben 2848 korona, ebből a rendőr segély- és jutalmazási alapra beszállított 1261 kor., a színházi alapra pedig 1587 kor. Zírórán túli zenélésre 275 engedélyt adtak ki. — Táncmulatság volt az elmúlt év folyamán 29, jég-ünnepély 2, műkedvelői színelőadás 9, beléptdíjas felolvasóestély 3 Lovardai előadás 28, kinematograf-előadás 17, hangverseny 2, tornaverseny 1, körhintás, késdobáló, gyorsfényképész stb. 53 napon át.

Az 1906. év folyamán két ízben volt az ebekre vesztgár; 4 eben állapított meg a vesztesség; 3 eb 25 embert harapott meg, kik közül 23 a budapesti Pasteur-intézetbe küldetett. A két vesztgár alatt a rendőrség 156 ebet írtatott ki. A város területén 379 eb volt bejelentve.

Közigazgatási ügydarab 5233 szám volt; nagyon kevés kivétellel minden szám elintéztést nyert.

Kávéházi felíró 61, pinczérnő 55, pinczér 39 volt 1906-ban.

Az elmúlt év folyamán 143 egyén vándorolt ki útlevelel, útlevelel nélkül 5, visszatért 31.

1906-ban a bűnügyi szám 998 volt. A 998 ügy közül nyomoztatott: Eperjesen történt lopás büntette miatt 42, lopás vétségéért 60 esetben; más hatóságok területén történt lopások iránti nyomozás 98, sikkasztás-jogtalan elsajátítás- s egyéb, vagyon elleni cselekményért 45 esetben lett eszközölve; csalárd, illetve vétkes bukás 3, felségsértés 1, hatóság elleni erőszak 5, magánosok elleni erőszak 1, szemérem elleni cselekmények (megfertőztetés, erőszakos nemi közönség, magzatelhajtás) 5, szándékos gyilkosság kísérlete és gyilkosság (Firley, Koszka) 2, öngyilkosság 5, rögtöni gyanús elhalálozás 2 esetben. Szándékos emberölés Eperjesen 2, más hatóság területén 5 esetben. Gondatlanságból okozott elhalálozás 1, rablás (más hatóság területén) 3, szándékos emberöléssel elkövetett rablás 1, gyújtogatás 1, okirathamisítás 2, párviadal vétsége 5, becsületsértési ügyben 288, egyéb büntettek és vétségek 34, hamis-

péNZ forgalombahozatala 6. Hazárd-kártyázás feljelentve a járásbírósnál 1 esetben. Törzslap felvétellett újabbán kézrekerült gonosztevőkről 125 drb. Fényképeztetett (vásári tolvaj és más visszaeső tolvaj) 26 egyén. Megfigyelőosztályba beszállított 6 egyén.

HIREK.

— **Városi párt.** Lapunk múlt évfolyamában dr. *Rosenberg* Mór városi képviselő tartalmas cikket írt, melyben reámutatott arra, hogy a városi párt megalakítása mennyire hasznára válnék a városi ügyeknek. Hogy a praxisban milyen jól beválnak ez a terv, arra fényes példa gyanánt elég Pozsonyra hivatkoznunk, a hol ezen az úton a legszebb eredményeket éri el. A felvetett eszme — mint személyes tapasztalatból tudjuk — a városi képviselőtestület számos tagjánál tettszésre talált, úgy, hogy már csak a kezdeményező lépéseket kell megtenni. Tisztelettel felhívjuk tehát városi közéletünk vezető férfait, hogy a közös érdekében bontsák ki a városi párt lobogóját! Reméljük, hogy szavunk nem lesz kiáltó szó a pusztában, és így — a városi párt megalakulásáról — hiszszük — már jövő számunkban írhatunk.

— **Kinevezések.** *Pehovits* Ágoston, pénzügyi tanácsosi címmel és jelleggel felruházott pü. titkár és pénzügyigazgató-helyettes, a pénzügyminiszter által — jelenlegi állomáshelyén és igazgató-helyettesi minőségében, a VII. fiz. osztályba való sorozással — pénzügyi tanácsossá lett kinevezve az e célból az igazgatóságnál rendszeresített pü. tanácsosi állásra. — Az eperjesi pénzügyigazgatóság *G. Tóth* István battonyai adóhivatali díjnokot az eperjesi kir. adóhivatalhoz díjtalan gyakoronokká nevezte ki.

— **Katonai kinevezések.** A 18-ik sz. hadosztály-tüzérezrednél a legutolsó kinevezések alkalmával tartalékos hadnagyok lettek: *Förster* Sándor, *Goldberger* Pál, *Suszter* Ferencz, *Veszely* Vilmos, *Szeszler* Pál; tartalékos tiszthelyettesek: *Mály* Dezső, *Kovaliczky* Albin és *Bielek* Aladár.

— **Hymen-hír.** *Dite* A. Antal joghallgató január 10-ikén jegyezte el *Issó* Elluskát.

— **Az Evang. Nőegylet teaestélye.** A teaestélyt rendező bizottság jan. 7-ikén és 10-ikén tartott gyűlésében tüzetesen foglalkozott a február 2-ikén rendezendő teaestély előkészítésével. Megállapodott a bizottság abban, hogy mint eddig, sódar, tea, sütemények, fekete-kávé, pezsgő előállításával fogja gyarapítani az estély tiszta jövedelmét. Az estélyt semminemű előadás, látványosság nem előzi meg. A rendező-bizottság mindent elkövet arra nézve, hogy visszaállítsa a teaestélyek régi családias jellegét, miért is kéri a rendezőség a hölgyeket, hogy ez estélyen egyszerű s nem bálí öltözetben jelenjenek meg. Örömmel vette tudomásul a rendező-bizottság, hogy a hölgyek között ilyen irányú mozgalom már meg is indult, a mely sikerrel kecsegtet. Az estélyen kézimunka-bazár is lesz, úgy, mint tavaly, a sorsjegyek ára 1, 2 és 5 kor. Minden sorsjegy nyer.

— **A rendező-bizottság 100 tagból áll, főrendező:** *Vogel* Béla és dr. *Wallentiny* Samu; táncrendező: *Bulissa* Károly, dr. *Ghüllany* György, dr. *Both* Tamás, *Matherny* Gusztáv, *Kavalszky* József, *Holénia* László; cigánybíró *Matherny* Gusztáv. Az estélyt sétatangverseny nyitja meg, melyet a 67. gy.-ezred kiváló zenekara ad elő, közszeregetben álló karmestere *Kohout* Lipót vezetése mellett.

— **A házi-vízvezetékek összekapcsolásának gyorsítása** érdekében az építési bizottság elnöke arra a megállapodásra jutott a vállalattal, hogy ha a háztulajdonosok a föcsőtől a ház faláig terjedő csőárkot a saját munkásaikkal kiásatják, az összekapcsolás 3—4 óra alatt készen lesz, s így a hátralevő kapcsolások 1—2 héten belül készen lennének. Nagyon kedvező és elismerésre méltó ez a megállapodás a közönségre, mert egyfelől hamarabb kap vizet, másfelől elesik a kiadás költségeitől, a mely olyan lassú munka mellett, a hogy eddig ment, rém pénzbe kerül.

— **Kassa az egyetemért.** Kassa szab. kir. város képviselőtestülete felhívást intézett *vármegyénkhez* is, a melyben többek közt ezeket írja: „Atyafiságos szeretettel fordulunk Hozzátok, a Rákóczi-vármegyék hazafias közönségéhez, hogy a kassai Rákóczi-egyetem ügyét tegyétek magatokévé és velünk együtt sorompóba lépve, ügyünk igazságában bízza, vegyétek föl velünk együtt a nemes küzdelmet. 1907. január 23-ikán indul nagy-küldöttségünk dr. Takács Menyhért jászóvári prépost-prelátus vezetésével Budapestre. Ez a küldöttség lesz hivatva a kassai Egyetemi Nagybizottság Emlékiratát az illetékes fórumoknak átadni. Elsősorban is arra kérünk tehát benneteket, hogy küldöttségünk-

höz minél nagyobb számmal csatlakozni sziveskedjete. Azután pedig legközelebbi közgyűléseketből sziveskedjete Ti is feliratot intézni a magyar országgyűléshez és a kir. kormányhoz s kassai Rákóczi-egyetem felállítására érdekében. Buzdítson Benneteket az a meggyőződés, hogy minden magyar ember lelkesedhetik azért a gondolatért, hogy a Rákóczi nyugvóhelyén egy Rákóczi-egyetem hirdesse a nagy fejedelem dicső emlékét. Ha így együtt, közös erővel felépünk, joggal remélhetjük, hogy czélt érünk, mert az egyetemért küzdő városok közül nincs egy sem, a melynek érdeke ebben a kérdésben egy oly jelentékeny kiterjedésű országgrész érdekével úgy össze volna forrva, mint Kassáé, a felvidékével. A midőn tehát arra kérünk Benneteket, hogy a nagy-küldöttségben résztvevő küldötteitek neveit legkésőbb f. é. január hó 18-ikáig velünk közölni sziveskedjete; tudatjuk egyúttal, hogy a küldöttség tagjai 1907. január 24-ikén reggel 11 órakor fognak a képviselőház földszinti folyosóján gyülekezni.“

— **Halálozás.** *Münnich* János, nyug. plébános meghalt Hertneken 71 éves korában.

— **Pályázat.** Az eperjesi jogakadémián üresedésben levő közjog-politikai tanszékre, január 31-iki lejárattal, kiírták már a pályázatot. A megválasztandó tanár javadalma 5000 kor. A pályázati hirdetmény a BUDAPESTI KÖZLÖNYÖN kívül több napilapban is megjelent.

— **Adományok.** Özv. *Rosenberg* Hermanné, férje halála alkalmából 800 koronát adott jótékonyczlára. 300 kor.-t a polgármester kezeihez juttatott, kérésztény szegények közt leendő kiosztás végett. — Az izr. Népkönyha céljaira újabbán befolyt: *Zahler* Adolfnak *Fuchs* Adolf elleni peréből 8 kor., *Schwarcz* Rózsi és *Fried* Berta gyűjtése: 7 kor. 80 fill. és *Lefkovits* Mórtól egy véka borsó.

— **Ki lesz a főigazgató?** *Szieber* Ede kassai tanterületi főigazgató nyugdíjbavonulása alkalmával dr. *Zoltvány* Irénsz. benedekrendi szerzetestanárt emlegetik.

— **Fedák Sári Eperjesen.** Ily cím alatt megjelent közleményünk helybeli lapársunk reflektál. Nevezetesen nem helyesli, hogy Fedák Sárít a helybeli Vöröskereszt-egylet jótékonyczélú műkedvelői előadására meghívja, mert e szereplése őt nem fogja rehabilitálni, az erkölcsi és anyagi sikert sem fogja elősegíteni; végül a Fedák Sári érdekében megindult aláírásgyűjtési mozgalomról mit sem tud. E megjegyzésekre nézve észrevételünk a következő: Lapunk értesítéseit illetékes helyen szerezte; a Vöröskereszt-egylet intézősége csakugyan foglalkozott azzal a gondolattal, hogy aláírások gyűjtésével megnyerje Fedák Sárít. E gondolatot egyébként a vezetőségnek a budapesti előkelő társaságnak egyik vezető tagja adta, a ki úgy vélekedett, hogy Fedák Sári szívesen lejön Eperjesre és szerepel ingyen, mert a tudóbetegek szanatóriumaért — mint annyian mások — készséggel tesz meg mindent, a mi tőle telik. Tehát nem Fedák Sári rehabilitálása volt a Vöröskereszt vezetőségének célja, hanem az a nemes intenczió, hogy a jótékony cél ügyét előbbre vigye. Hogy ezt Fedák Sári megnyerésével vélte elérhetőnek, a felett természetesen lehet vitatkozni; de a társadalom különböző köreiből szerzett információk erre nézve kedvezőek voltak, sőt igen sokan Budapestről, Kassáról is kiállításba helyezték eljövételüket s így az erkölcsi és anyagi siker biztos volna. Különben a Vöröskereszt-egylet vezetősége ez idén letett arról a szándékáról, hogy Fedák Sárít felkerje, mivel a műkedvelői előadást márczius havában okvetlenül megakarja tartani, a mikor Fedák Sári *külföldön fog tartózkodni.* Véleményünk szerint fő az, hogy e jótékonyczélú előadás csakugyan sikerüljön s a szegénysorsú tudóbetegek szanatóriumára minél nagyobb összeg gyűljön egybe.

— **Még egyszer a városi nagy-laktanyáról.** Ma egy hete rámutattunk arra az anomáliára, hogy a Főutczán fekvő nagy-laktanya kapuja fekete-sárga s a czégtáblán magyar czímer van, a mely két dolog sehogysen illik össze. A czímer felől is kell pár szót írunk, mert annak megfestésével szintén hibát követtek el. Ugyanis a magyar állam kis-czímerét alkalmazták a czímtáblán, holott a hadügy a társországokra is kiható magyar birodalmi ügy lévén, Magyarország egyesített czímerét kellett volna oda festetni. Ha ezt nem tudják a városházán, meg kellett volna kérdezni szakértő embertől s akkor nem követtek volna el ilyen hibát, a mely okvetlenül kijavítandó, ha másképpen nem lehet, új tábla festetése által. Egyébként azért is rossz ez a tábla, mert a «városi nagy» szavak egybe vannak írva rajta.

— **A honvédség oktatása.** Honvédeink oktatása ügyében a honv. miniszter a honvédcapatok állomásain a földrajz, magyar történelem, természettani olvasmányok és gazdaságtan köréből vett oktatási órák megkezdését az egyes állomásparancsnokoknak elrendelte.

— **Szobrot Rákóczinak!** Ezzel a jelszóval emeli kérés szavát a nemzethez Kassa város közönsége, a mely hazafias feladatát tűzte ki, hogy II Rákóczi Ferencnek, az utolsó nemzeti fejedelemlennek, a Rákóczi-vármegyék közepette, Kassa városában, egykor legjelentősebb védővárában, nagyanyjának s atyjának temetkezési helyén s most már a Fejedelemlennek és bujdosó társainak is örök nyugóhelyén, lovas-szobrot emeljen. Nemcsak Kassa városának régi vágyát, de a nemzetnek is forró óhaját kívánja ezzel a szobor-bizottság a megvalósítás stádiójába juttatni akkor, mikor a rendelkezésre álló, de természetesen távolról sem elegendő, mintegy 140,000 koronányi szobor-alapnak gyarapítása céljából országos gyűjtésnek megindítását határozta el. A bizottságnak lelkes felhívása kétségkívül visszhangra is talál Rákóczi nemzetében s a nemzet áldozatkészsége minden bizonynyal közel hozza az időt, midőn II Rákóczi Ferencnek honfűi erényekben tündöklő nagyságát s a nemzet halálját pompás szoboremlék hirdeti a kurucz-városnak főterén. A Rákóczi névnek el nem muló varázsa, a kurucz-korszaknak lelkesítő emléke, a bujdosóknak temetését nemrégiben diadalmenetként avatott lelkesedésnek még meg nem gyöngült fölemelő hatása sokkal hathatósabban támogatják a szobor-bizottságnak kérését, sem hogy kételkedhetnénk az iránt, hogy a nemzet áldozatkészsége nem lesz kisebb annál a lelkesedésnél, a melylyel a Fejedelemlennek s bujdosó társainak porladó hamvait fogadta s nyugóhelyükre kísérte. A szobor céljaira szánt hazafias adományokat Kassa szab. kir. város polgármesteri hivatala veszi át és nyugtázza.

— **Szülői értekezlet.** Az egyfolytában való tanítás városunkban immár aktuálisvá vált. Előbb a tanügyi körök nyilatkoztak, nemsokára a nagyközönség, most pedig a szülők fognak foglalkozni e fontos kérdéssel. Lapunk szíves készséggel nyitotta meg hasábjait az ellentétes álláspontok kifejtőinek, mert hozzá akar járulni a kérdés tisztázásához. Az alábbi sorokban egy kiváló, európai hírnévnek örvendő német pedagógust, dr. Schiller Hermann, a giesseni egyetem tanárát és az ottani nagy hírű gimnázium igazgatóját szólaltatjuk meg. A jeles neveléstaníró a «Handbuch der praktischen Pädagogik» című nagyszabású munkájában (39—40. lap) ezeket írja: „A tanítás kezdete és vége rendszeresen a helyi viszonyoktól függ és legjobb is, ha azokhoz alkalmazkodik; mert a házirendbe való avatkozásnak tartós eredménye csak úgy lehet, ha az a tanulók szüleinek beleegyezésével történik. A szülőknél e hozzájárulása különösen kívánatos, ha oly fontos és mélyen járó újítás végrehajtásáról van szó, mint a milyen a délutáni tanítás megszüntetése. Legjobb, ha a szülők maguk a kezdeményezők vagy az iskola kénytelen oly utat választani, a melyen a szülők hangulatát megismerheti Arra a kérdésre, vajon pedagógiai és orvosi szempontból a délutáni tanítás megtartandó vagy elvetendő-e: világos és határozott választ nem kapunk. Elméletileg egyesek így, mások másképpen vélekedhetnek. E kérdésre, mint a pedagógiának annyi más kérdésére, csak a tapasztalat útján adhatunk feleletet, de a hol a szülők a próbát óhajtják, minden gondolkodás nélkül a kísérletet meg kell tenni. E könyv szerzője abban a kellemes helyzetben volt, hogy a délutáni tanítást az érdekelt szülők óhajára szüntethette be. Ő, valamint a többi tanárok e fontos kérdésben határozatlanok voltak, sőt szkeptikusan fogták azt fel. Húsz évi tapasztalat után azonban sem a tanítók, sem a tanárok, sem a szülők között nem akadt senki, a ki a korábbi állapotot óhajította volna visszaállítani. Igen beható, részben az orvosok közreműködésével eszközölt megfigyelésekből kitűnt, hogy a tanulók az öt órai tanítással nincsenek szerfölött igénybe véve, a tanítás végén nem lesznek álmosak és fáradtak, sem figyelmetlenek, — e mellett az egész délután megmarad a test gondozására, nyáron az úszás és tornázás, télen a tornázás és korcsolyázás gyakorlására. A giesseni gimnázium tanulói közül átlagban úszik 94%, korcsolyázik 96%, tehát csaknem mindazok a tanulók, a kik valamely testi foglalkozás által abban akadályozva nincsenek. A családi körben több időt tölthetnek ily módon a gyermekek, és a vidékről bejáró tanulóknak e beosztás mellett lehetséges, hogy nyáron 1 órák, télen 3 vagy 4 óra tájban otthon legyenek. Az intézetnek egészségi állapota kitűnő volt és a szemviszonyok (Augenverhältnisse) igen kedvezőek. Különben orvosi körökben az utolsó időben a délelőtti tanítás javára erős nézetváltozás ment végbe. Az egyfolytában való tanítás fontos előfeltétele a tanítás észszerű megszakítása, szünetek által. Az a beosztás, a mely hosszú éveken át bevált, a következő: Az első óra után a szünet az előkészítő-osztályban és a gimnázium VI. és VII. osztályában 10 perces, az első két óra után minden osztályban 15 perces, a harmadik és negyedik óra után 10 perces, míg az

ötödik óra csak 40 perczig tart. A szünetek arányosan úgy oszlanak meg, hogy a 15 perces szünet télen 10, nyáron 9 óra előtt 8 percczel kezdődik, 10, illetve 9 óra után 7 percczel kezdődik, míg a többi szünetek az óraútés előtt 5 percczel kezdődnek és 5 percczel azután végződnek. A délelőtti berendezett tanítás télen $\frac{3}{4}$ órák, nyáron $\frac{3}{4}$ 12 órák végződik, úgy, hogy a legrosszabb időben is a tanulók 1 órák otthon vannak. Kiemelendő az az eredmény, a mely az utóbbi beosztás mellett teljesen pártatlan megfigyelés szerint kétségtelenül eléretett, nevezetesen, hogy az utolsó órában elfáradás vagy elernyedés a tanítást akadályozó módon nem volt tapasztalható. A tanulók sokszor emlegetett, természetesen azonban csak elméletileg feltételezett szórakozottságát — a melyet az óráközi pauzáknak tulajdonítanak — sem tapasztalták; ez elmélet ellen van az az általános megfigyelés is, hogy minden, gyakran vagy szabályosan fellépő esemény a fiatal lélekre elveszti izgató hatását. Hogy a szünetek rendeltetésüknek megfelelően, a tanulók szabad mozgását lehetővé kell tenni. Jó időben jó erre az iskola udvara, rossz időben a folyosó és a tornacsarnok, ha már erre a célra fedett hely nincsen. Igen jó volna az iskola udvarának egy részét üveg tetővel ellátni. — Schiller véleménye szerint és véleményünk szerint is fő tehát, hogy az érdekelt szülők foglaljanak állást az egyfolytában való tanítás mellett; különben a meglévő állapotok megbolygatása csak visszatetszést fog kelteni s az iskola és az élet között levő űrt még nagyobbá fogja tenni. — Helyes ennél fogva a Tanári-körnek az a határozata, a melylyel január 16-ikára, vagyis szerdán d. u. 4 órára a városház közgyűlési termébe *szülői értekezletet* hívott össze s csak a szülők véleményének meghallgatása után viszi a kérdést a döntésre hivatott hatóságok elé.

— **Nyilvános köszönet.** Az Eperjesi Ev. Gyámintézeti Nőegylet karácsonyfájának költségeihez a már közlötöken kívül hozzájárultak még a következők: Az eperjesi s vidéki ev. egyház 4 kor., az eperjesi ev. I. egyház 5 kor., az iskolás-gyermekek gyűjtése 7 kor.; összesen 16 kor. Az iskolás gyermekek szülői a karácsonyfa díszítéséhez adtak különféle csukor-, süteményműt, gyümölcsöt s karácsonyfadíszet, a mi körülbelül 50 koronát képvisel. Cattarino S. és Schustek N. pedig igen szép díszszel ékesítették a karácsonyfát, a mi 20 korona értéket képvisel. Az összes adakozóknak hálás köszönetet mondok — az ev. gyámint. nőegylet nevében: Mayer Endre, egykl. titkár.

— **A M. Kárpátgyűlés Eperjesi Osztálya** jan. 6-ikán d. e. 11 órák tartotta első rendes közgyűlését a városháza tanácstermében. A tagok szép számban jelentek meg, hogy tudomást szerezzenek az Osztály egyévi munkásságáról, jövő terveiről. Uhlarik Mátyás elnök megnyitó szavai után Vöröss Sándor, az Osztály titkára számolt be a múlt évben kifejtett munkásságról. A jelentés szerint az Osztály elismerésre méltó munkát végzett: tájékoztató táblákat helyezett el a város több pontján, számos utat jelzett, Sáros megye alsó részéről túrista-térképet rajzoltatott s adott ki, túristikai tárgyú felolvasást s számos sikerült kirándulást rendezett. Ezután Szutórisz Frigyes ügyvezető-elnök tett jelentést a központi választmány üléséről, illetve az országos egyesület terveiről. Ezt követte a számvizsgáló szülői jelentés bemutatása, melyet Mussoni Antal jegyző olvasott fel s melyet a közgyűlés tudomásul vett. Szutórisz Frigyes ügyvezető-elnök az Eperjesi Osztály munkaprogramját következőkben ismertette: Az Osztálynak arra kell törekednie, hogy a közönséggel a szabad természet megkedveltesse s kivált az iskolák közreműködésével túristaságot teremtsen, a megyét túristikai szempontból feltárja tudományos kutatások és felolvasások rendezése által, idővel ezek alapján összeállítsa a megye túrista-kalauzát, a nagy idegenforgalmat megélni felé irányítsa. A Rákóczi-kultuszt itt nagyban segítségül veheti az Osztály. A taggyűjtés eddig a következő eredményre vezetett: a kiadott 30 ívből 5 érkezett vissza 23 aláírással s ezzel a tagok száma, a családtagokat is beleértve, 243-ra emelkedett; de kilátás van rá, hogy a többi íven is számos új tag fog jelentkezni. Örömmel vette tudomásul a közgyűlés az ügyvivő-elnöknek azt a jelentését is, hogy az Osztály Bártfán és Kisszebenben hatalmas támogatást fog nyerni nemes munkájában. Bártfán dr. Uhlig Leo orsz. képviselő, Kisszebenben pedig Bánó Árpád főszolgabíró tették magukévá az Osztály ügyét. A jövő évre az Osztály a következő munkálatokat vette tervebe: útjelzés pótlása, a kiindulópontokon tájékoztató-táblák felállítás, az utak mentén jelzőtáblácskák elhelyezése, egy-két felolvasás rendezése; parterősítés a Tarca-mentén, illetőleg útéptetés a kiserdő alatt; Sáros megye felső részéről túrista-térkép megrajzoltatása két lapon; hat pad felállítás a Kálvárián és a Szent-Lászlóhegyen; a központi iroda föl-

szerezése térképekkel és túrista-könyvekkel a tagok ingyenes használatára. Miután a közgyűlés a jövő évi költségvetést megállapította, a választmányt bővítette ki, még pedig a következő tagokkal: Kósch Árpádné, dr. Csatóry Ágost, Eckensberger Nándor ezredes, Fábry Lajos vidéki vál. tag, mint az Osztály nagysárosi megbízottja, Ludmann Ottó, dr. Mikler Károly és Schönwiesner János. Uhlarik Mátyás elnök záró-szavai után a gyűlés lelkes hangulatban véget ért. Az eperjesi Osztály nyugodtan, önértettel tekinthet vissza első évi munkájára; bebizonyította életrevalóságát, de azt is, hogy szükség van rá, s mert ez utóbbi is tagadhatatlan igazság: méltó a támogatásra. Jöjjenek azért, a kik e szép vármegyét szeretitek s Isten fenséges természetben gyönyörködni tudtok, vegyetek részt az Osztály nemes munkájában!

— **Próbálja meg gummi-szivacsot** használni, többet tengeri-szivacsot nem fog venni, oly óriási az előnye a gummi-szivacsnak a tengeri-szivacs felett. Beszerezhető Bilch Ferencz fodrászati czikkék raktárában. Fő-utca 63, a hol egyéb gummitülönlegességek is kaphatók.

— **A jégről.** Vidám, zajos élet uralkodik most a jégpályán. A hatalmas ivlámpák minden zugot bevilágító fénye mellett futkázózik, játszik, lejt a hemzsegő sokaság. Kipirulnak az arcok, felragyognak a szemek, hangos a kedv, minden ékesszólóan hirdeti a jég-sport testet üdítő, lelket felvidítő voltát. Ha ott vagyunk a jégpályán, szinte azt hisszük, hogy az életnek nincs is terhe, gondja, mert itt a legebőlteremtett lélek is megfedelkezik ezer bajáról. A tartós, gyönyörű téli idő, ügylátszik, állandó, hű szolgájává lett a jég-sport mind egyre szaporodó híveinek. Még a nézőt is magával ragadja az az öröm, életkedv, mely itt tanyát üt, ha látja az urakat, a hölgyeket, a bizalmasan és meghittent sutogó ifjú párokat, a játszó, kacagó apró gyermekereget. A jég-sportnak nagy a jelene, de még nagyobb a jövője. Most látszik csak meg, hogy az egyesület helyesen cselekedett tavaly, a mikor a tagsági-díjakat felemelte s ezzel lehetővé tette a jégpálya kibővítését. Tavaly ugyan megapadt a tagok száma, de ezidén annyira felszökött, hogy a szaporulat bőven kárpótolja az egyesületet a tavalyi apadásért. Ezidén több mint száz új tag iratkozott be. Meg kell azonban adnunk, hogy a vezetőség mindent megtesz a közönség igényeinek kielégítésére. Példás rendben tartja a pályát és minden módon arra törekszik, hogy azt a közönség előtt nyitva tarthassa. Igazán nagy erőfeszítéssel keresztülvitte, hogy még a szokatlanul nagy hóesés sem zavarja a korcsolyázók multságát. Nagy áldozatokat hozott már eddig is, pedig a hó eltakarítása igen nagy terhet ró az egyesületre. De nemcsak a pályát tartja rendben, hanem gondoskodik a közönség mulattatásáról is. Nem szólva a zenés estékről, egy nagyszabású jégünnepe is rendez január 20-ikán, mely az eddigi kedvből ítélve, igen nagy sikerrel kecsegtet. Már eddig is igen sokan jelentették be részvételüket s egyre szaporodnak a jelentkezők. A jégünnepre ez úton is felhívjuk a közönség figyelmét. Egyet azonban szükségesnek tartunk most is hangoztatni: immáron nagyon égető szükség egy új csarnok építésére. Sajnálunk kell a mostani szűk csarnokban szorongó mamákat, kiknek különösen nyolcz óra felé alig egy talpalatnyi hely jut. Igaz, hogy ők nem panaszkodnak, mert ők is vígan töltik idejüket, vidámabban, mint akár a bálteremben. Úgy tudjuk, hogy a vezetőség máris gondolt egy új csarnok építésére s mielőtt elteremt a szükséges anyagi eszközöket, az új csarnok fel is épül. Úgy legyen!

— **Pályázati hirdetés.** 1. A Magyarországi Kárpátgyűlés Eperjesi Osztálya pályázatot hirdet oly felolvasás megírására, a mely Sárosvármegye bármelyik szép vidékét ismerteti tanulságos útirajz alakjában. 2. Az útirajz személyes tapasztalatokon alapuljon és tartalmazza az illető vidék szépségeinek, a nevezetesebb épületeknek, kulturintézményeknek, az érdekes régi tárgyaknak, a nép viseletének, szokásainak és egyéb nevezetességeinek jellemző leírását. 3. Az útirajz terjedelme csak akkora lehet, hogy felolvasása legfeljebb egy óráig tartson. 4. A szerző művéhez csatoljon legalább 30 drb. vetítésre alkalmas képet, a mely szoros összefüggésben álljon felolvasásával. 5. A 200 koronás jutalomban csakis abszolút becsű pályamű részesül. 6. Az idegen kézzel vagy írógéppel írott és a szerző nevét tartalmazó jelígyés-levéll ellátott munkák 1907. szeptember 15-ikéig a Magyarországi Kárpátgyűlés Eperjesi Osztályának Elnöksége (Eperjes) címére küldendők. A pályázatban nem-tagok is résztvehetnek. 7. A megjutalmazott pályamű az Osztály tulajdonába kerül és jelígyés-levélléje az Osztály őszi közgyűlésén bontatik fel; a többi dolgozat jelígyés-levélléjéjé ugyanott elégetik, a művek pedig irattárba kerülnek. Eperjes, 1907. jan. 6. A Magyarországi Kárpátgyűlés Eperjesi Osztályának választmányja.

— **Felebbezések.** Sárosvármegye közgyűlésének legutóbb hozott azt a határozatot, mely a vármegyei tisztviselőket a magángyakorlattól tiltotta, dr. Dobay Zsigmond várm. t. főügyész és kivüle többen — köztük vármegyei tisztviselők is — felebbezésekkel támadták meg. A felebbezők főleg formai okokat hoznak fel s arra kérik a belügyminisztert, hogy a határozatot oldja fel s utasítsa a közgyűlést újabb határozat hozatalára. — A decz. 28-ikán a törvényhatósági bizottság tagjainak Teryén megválasztott dr. Semsey József és a Radácson megválasztott Hedry Géza vonatkozó választásokat Kellő József miklósvágási gör. kath. lelkész felebbezéssel támadta meg azon az alapon, hogy dr. Semsey József még kiskorú, Hedry Géza pedig sehohol sincs felvéve a választók lajstromába s így nem is választhatók.

— **Kimutatás.** Az eperjesi kir. telexkönyvi hatóság 1906. évi értékgörvénye a következő:

I. Változások az ingatlanok tulajdonjogában:

a) szerződések által	3.779,153 k. 65 f.
b) végrehajtás által (árverés)	45,802 " "
c) halálozást követően	515,533 " 30 "

Osszesen . 4.330,488 k. 95 f. értékben.

II. Változások a terheknél:

1. új terhek keletkezése	2.733,371 k. 38 f.
2. terhek törlése	1.129,196 " 49 "

Terhek szaporodása . 1.603,174 k. 89 f.

— **Új bányatelep.** Leibicz város határában nagy-kiterjedésű kőszéntelepre bukkantak, melynek kiaknázása céljából a város már megtette a kezdő lépéseket. Ugyanis a városi képviselőtestület az előmunkálati költségek fedezésére 25,000 kor.-t szavazott meg. Ennek nyomában egy nagy posztógyár létesítése várható.

— **Késedelmes postai kézbesítés.** Eperjesen azoknak a leveleknek kézbesítése nagyon késedelmesen történik, a melyeknél a bérmentesítés elégtelensége következtében utóportórt kell a címzettnek fizetnie. A napokban megtörtént, hogy január 2-ikán Eperjesen feladott és Eperjésre szóló levelet 2-ikán lebélyegeztek, ellátták 10 fill. utólagos portóbélyeggel, de ezt már csak 3-ikán bélyegezték felül és a levelet 5-ikén kézbesítették. Felhívjuk a postai igazgatóság figyelmét erre annál inkább, mert más esetekből is tudjuk, hogy az utóportós leveleket Eperjesen legalább 24 órával későbbben kézbesítik, mint ha utóportórt nem kell beszédni a levél után. (Beküldetett.)

— **Kimutatás.** Az Eperjesi Tanítók Háza alapja javára a múlt év végéig 13,704 kor. 77 fill. folyt be. Deczemberi iskolamulasztási büntetéspénzek címén 256 kor. 95 fill. szaporodott ez az alap.

— **Ügybeosztás.** Az eperjesi kir. törvényszék tanács-, személyzet- és ügybeosztása elkészült már az 1907. évre. E szerint a polgári tanácsok szerdán és szombaton, a felebbezési tanács csütörtökön és szombaton, a vád- és büntető tanács hétfőn, a főtárgyalási és felebbezési tanács kedden, pénteken és szükség esetén szombaton tart ülést. A fegyelmi bíróság így alakult meg: elnök dr. Grynaeus Géza, tagok: Kadas Miklós és Spanyol Kálmán, jegyző Csabinyák Mihály. A bírósági végrehajtói bizottság elnöke dr. Grynaeus Géza, tagjai Kadas Miklós és Uhlarik Mátyás, jegyzője Csabinyák Mihály. Orvosszakértők: dr. Breyer Adolf és dr. Horovitz Imre. Iráskészítők: Kizák János, Balló Aurél és Sziklai Henrik. Kereskedelmi ülhökők: Thrór Gyula, Schwarz Ede, Oszvald Károly, Gallotsik László, Fried Simon és Holénia Béla. Hivatalos tolmács: dr. Rosenthal Adolf.

— **Tátrafüred látogatottsága.** A tátrafüredi téli szezon ezen a télen deczember 15-ikén kezdődött. Az eddig kiadott három névsor decz. 29-ikéig 160 vendéget jegyez fel, a kiknek többsége: 86% budapesti. Magyarország egyéb helyei közül: Eszék (2), Lőcse (2), Miskolc (2), Sátorajújhely (1), Szolnok (1), Temesvár (1), Tibold-Daróc (6), Törökkanizsa (1) van képviselve. Ausztriából és Németországból 3—3 vendég került ki.

— **Sörivők figyelmébe!** A Dréher Antal kőbányai sörözője kitűnő híru söre — 05 és 07 literes üvegekben — Bohranát J. V. fűszerüzletében Eperjesen kapható. A sör frissen a Dréher-féle palacska-üzletben töltenek, miert is jósága minden más fajta sörét felülmulja. Ajánljuk olvasóinknak a próbarendelést. Egyes üvegek is kaphatók.

— **A városi rendőrségek államosítása.** A vidéki városok rendőrségeinek államosítása már évek óta napirenden van. Az önkormányzat hívei általában nem tartják helyesnek a városok kebelében az államhatalomnak egy minden körülmények közt engedelmessé állami rendőrség létesítését. Másrészt pedig azt hozzák fel okul az államosítás hívei, hogy a vidéki rendőrség a mai körülmények közt egyáltalán nem áll azon a nivón, a melyen állania kellene. A debreczeni rendőrség tisztikara a napokban értekezletet tartott, a melyen határozottan az államosítás ellen fordult a hangulat. Elfogadtak egy javaslatot, a melyben bőven

kifejtik, hogy a vidéki rendőrség is hivatása magaslatán fog állani, ha ugyanolyan fizetést fognak kapni és iskolai végzettségük egyenlő lesz az államrendőrségi tisztikével. Különösen a lefolyt nemzeti küzdelem tanulságait csoportosítják a javaslatban, mert akkor ki-tűnt, hogy az állami rendőrség minden kormányának feltétlen közege.

— **Jogakadémiai tanrend az 1906—1907. tanév második felére.** a) Kötelezett tantárgyak. I. évfolyam. Római jog, heti 8 óra. Előadó tanár: dr. Horovitz Simon. Magyar alkotmány és jogtörténet, különös tekintettel a nyugateurópai jogfejlődésre, heti 5 óra. Előadó tanár: dr. Mikler Károly. II. évfolyam. Magyar közjog, heti 6 óra. Előadó tanár: dr. Mikler Károly. Magyar magánjog, heti 5 óra. Előadó tanár: dr. Raffay Ferencz. Pénzügytan, heti 4 óra. Előadó tanár: dr. Flórián Károly. Tételes európai nemzetközi jog, heti 3 óra. Előadó tanár: dr. Obetkó Dezső. III., vagyis jogtud. évfolyam. Magyar állam statisztikája, tekintettel Ausztriára, heti 5 óra. Előadó tanár: dr. Ereky István. Peres- és perenkívüli eljárás, heti 5 óra. Előadó tanár: dr. Obetkó Dezső. Büntetőjog, heti 5 óra. Előadó tanár: dr. Horovitz Simon. IV., vagyis államtud. évfolyam. Ez a félév csak azokra a joghallgatókra kötelező, a kik egyéves önkéntesi szolgálatot nem teljesítenek s az illetők a szükséges heti óraszámot főképp a tételes-jogi tárgyakból választandó speciál-collegiumok sorából hallgatják. b) Speciál-collegiumok *Európai államok legújabb története, heti 4 óra. Előadó tanár: dr. Mikler Károly. *Bölcséleti etika, heti 4 óra. Előadó tanár: dr. Szlávik Mátyás. Bölcséleti történet, heti 4 óra. Előadó tanár: dr. Szlávik Mátyás. Magy. közigazgatási jog, heti 5 óra. Előadó tanár: dr. Ereky István. Pénzügyi jog, heti 5 óra. Előadó tanár: dr. Flórián Károly. Kereskedelmi és váltójog, heti 6 óra. Előadó tanár: dr. Obetkó Dezső. Törvényszéki orvostan, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. Horovitz Imre. Magyar örököségi jog, heti 3 óra. Előadó tanár: dr. Raffay Ferencz. Evangelikus egyházjog, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. Mikler Károly. Európai jogtörténet, heti 3 óra. Előadó tanár: dr. Mikler Károly. Magánjogi seminarium, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. Raffay Ferencz. Bányajog, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. Raffay Ferencz. Államszámvitel, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. Flórián Károly. Közegészségügy, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. Horovitz Imre. Hadügyi közigazgatás, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. Ereky István. Közgazdaságtani seminarium, heti 1 óra. Előadó tanár: dr. Flórián Károly. Az idegen váltóról, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. Sztelho János. Gazdasági törvények, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. Máriássy Béla. Angol nyelv, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. Obetkó Dezső. Francia nyelv, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. Obetkó Dezső. Olasz nyelv, heti 2 óra. Előadó tanár: dr. Obetkó Dezső. (A *-gal jelzett speciál-collegiumok olyanok, a melyek a fennálló szabályok értelmében a négyévi tanfolyamon keresztül egyszer okvetlenül hallgandók. A törvényszéki orvostan a jövő tanévben nem fog előadatni.)

— **Közismert tény,** hogy a dadogók, főleg ha izgatottak, nem képesek egy szót sem kiejteni. Ilyenkor leg-egyszerűbben olyformán segít magán az ember, ha a dadogót felszólítja, hogy énekelve mondja el, a mit mondani akar. Tragikomikus hasonló eset történt a minap egyik tiszparti községben. Az ottani gyógyszerész Eszter nevű 7 éves lánykájának anyja engedelmével felment a padlásra a ruhát felagató cseléddel. Egy-szerre beront a 9 éves Pistika s elrémült arccal mondaná, ha tudná — mert dadogó — hogy: „Le... le... le... e... e... e... sett a... a... az Esz... esz... esz... Jézus, Mária! — kiált az anyja, abban az ijedelemben, hogy Eszterke leesett a padlásról. Rohan az udvarra, de nem látja Eszterkét, visszazalad a szobába s kérdi Pistukát: „hová esett, hová? hol van? De Pistika csak hebeg, míg végre rászól az anyja: „énekelj, a mit mondanai akarsz”, és Pistika vígan éneklj az: „Uram, uram, bíró uram, kendet arra kérem” dallamára: „Leesett az Eszterházy-cognac az állványról!”...

— **Gyorsírói kongresszus és kiállítás.** A Szegedi Gyorsírók Egyesülete a f. évnek húsvéti ünnepei alatt Szegedre egy országos gyorsíró-kongresszust hív egybe, melyen a magyar gyorsírók ügyének legégetőbb kérdései kerülnek tárgyalás alá. Többek közt egy országos gyorsíró-szaktanács, esetleg állami gyorsíró-intézet, egyetemi gyorsírói tanszék, szakképzett gyorsírói tanárok nevelésének és díjazásának kérdése, továbbá kiképzett gyakorló-gyorsírók, főleg kereskedelmi gyorsírók részére oklevelek kiadása, a gyorsírói tanárokat vizsgáló bizottság reformjának és a rendszerre vonatkozó szakkérdések feletti tanácskozások lesznek a kongresszus főbb tárgyai. Ugyanezen időben országos versenyírás is tartatik, még pedig tekintettel a kereskedelmi élet terén annyira szükséges német gyorsírókra, német és magyar nyelven. A versenyírás egyéb nyelven is történhetik, ha — mire alapos kilátás van — az illető nemzet gyorsírói e célra pályadíjakat küldé-

nek, és így valószínű, hogy a versenyírás is nemzetközi lesz, a mi eddig sehohol sem történt. Az egyesület ugyan-ezen alkalommal nemzet- és rendszertörvényi gyorsírói kiállítását rendez, mely, tekintve a jelentkezéseket, nagyarányúnak és kedvező eredményűnek ígérkezik. Kiállításra kerülneek ugyanis mindennemű gyorsírói tan-, olvasó-, gyakorlókönyvek, folyóiratok és mindennemű, az írás problémájával foglalkozó művek. Kiállítatnának továbbá írók, írók, gyorsíró-tollak, írófarkagók, töltő-tollak, írógépek, gyorsírógépek (ez utóbbiak hazánkban még nincsenek használatban), sokszorosító-gépek és minden ezekhez tartozó kellékek és a gyorsírással kapcsolatos iparcikkek és termékek. Midőn a fentieket a nagykereskedői cégek, a pénz- és hitelintézetek és a kereskedői brémiumok és társulatok figyelmébe ajánlanók, arra kérjük őket — tekintettel a gyorsírásnak kiváló fontosságára és a modern kereskedelmi életben jelentékeny szerepére — hogy a Szegedi Gyorsírók Egyesületét működésében a lehetőségig támogassák.

— **A bártfai játékbankot árverezik.** Gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek a múlt év végén 97,895. sz. alatt kelt rendelete végkép leszámolt a bártfai Park-klubbal. Kiemeli ugyanis először azt, hogy „erkölcsrendészeti szempontból mulhatatlanul szükségessé vált a bártfai Park-klub bezárása. A tanúvallomásokból — így szól a rendelet — kétségtelenül megállapították, hogy a játék meg nem engedett módon folyt. Hogy nemcsak klubtagok üzték, hanem bár-honnan odaözönlő idegen fürdővendégek is, úgy, hogy a szerencsejáték olyan nyilvános jellegű nyert, a mely semmi szín alatt se volt már megtűrhető s messze túlterjeszkedett a megengedhető mértéken. A klub pedig teljesen elvesztette magánlak- vagy klub jellegét. Ezenfelül kétségtelenül megállapították azt is, hogy nem is annyira a tagoknak nyújtott játékbeli élvezet volt a cél, mert maga a klub vezetése, a klubnak egyik szerve «kezdemenyente» és «szervezte» a játékot a helyiségekbe akadály nélkül bejutható fürdővendégek között. Beigazolást nyert az is, hogy a klub igazgató-sága — egy ember — meg nem engedett módon a saját embereivel adatta a bankot, hogy aztán kártya-pénzek és «nyereségek» révén «szabályellenes, meg nem engedett jövedelemre» tegyen szert.” Ezenfelül a minisztérium az alapszabályok súlyos megsértésével találkozott lépten-nyomon. Mindezek folytán kénytelen volt elrendelni a miniszter, hogy a bártfai Park-klub, melyről ezek után nem lehet elmondani, hogy kaszinó módjára szervezték volna, haladéktalanul bezárassék, vagyona elárverezessék s az alapszabályok záradékában megállapított módon a belügyminisztertől kijelölendő jótékony célra fordíttassék.

— **A felvidéki szesztermelők mozgalma.** A kormányelnök költségvetési beszédében a szeszadó-reformra vonatkozólag tett kijelentés a mezőgazdasági szesztermelők körében nagy mozgolódást idézett elő. A Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület a bonifikáció-elvonás és a kontingens-kisajátítás tárgyában a pénzügy-miniszterhez fölterjesztést intézett s a felvidéki szesz-termelőket közös értekezletre hívta. A mezőgazdasági szeszgyárosok Budapesten múlt év nov. 25-ikén megtartott országos kongresszusa megbízásából a Magyar Mezőgazdasági Szeszgyárosok Országos Szövetsége is azon fáradozik, hogy a felvidéki szeszgyárosoknak kedvezőtlene helyzete a szeszadóreformnál kiváló figyelemben részesíttessék s éppen ezért az országos kongresszus felhatalmazása alapján a Felvidék érdekeinek kidomborítása céljából a szeszgyárosoknak meggyenként való szervezése iránt a Felvidéken a szükséges lépést megtette. Liptó- és Túrócmezgyékben a szesz-termelők bizottsága már megalakult és a két megye szeszgyárosainak kezdésére január 16-ikán Poprádon értekezlet lesz, melyre a rokonérdekeltségű Árva-, Sáros- és Szepesvármegyei szesztermelőit is meghívták. Abauj-, Zemplén-, Ung-, Gömör-, Borsod-, Zólyom-, Nógrád- és Hevesvármegyei szeszgyárosai is résztvesznek az ülésen.

— **Az anyakönyvi hivatal heti kimutatása.** Születtek: Fecko István g. k., Fecko András g. k. (iker), Klima Ilona r. k., Adamcsik István r. k., Atlasz László izr., Novotni Mária g. k., Skovran Júlia ág. h. ev., Bialko Mária r. k., Hrabusa István ág. h. ev., Lillia Magda r. k., Marszalek (halva született fiú), Szopok Antal r. k., Beuko István ág. h. ev. — **Meghaltak:** Juricza Mária r. k., 39 éves; Topscher Lajos ág. h. ev., 68 éves; Bodnár József r. k., 50 éves; Varsa János g. k., 77 éves; Lukács Györgyné r. k., 50 éves; Simkó Gyula r. k., 39 éves; Krupa Jánosné r. k., 79 éves; Novák Jánosné r. k., 75 éves; Bujnyák János r. k., 42 éves; Korol Mária g. k., 22 napos; özv. Olyha Györgyné r. k., 97 éves; Görög Erzsébet g. k., 7 hónapos; Haborák Istvánné r. k., 63 éves.

1907. — 2. sz. —
tésére ú
Dr. Turc
Budapes
Zoltán,
Pongrác
Lajosné,
Lőrincz
567. sz.
Balogh
Lajos, dr
íven: Kö
hida és
János, S
828. sz.
Kisteren
2 kor. D
Gyula,
Budapes
törvény
és Berná
Mód Lén
ról. Schu
városi és
község 1
Lajos 3—
Lajos, Ol
Lintner
Lakatos
Ravasz J
András
György 4
Összesen
6 kor. T
Budapest
Fekete G
Fáy Vik
Bölcskey
Reid Jár
Emil 1—
lelkész, I
2 kor. Z
Szatmár
mihály 5
1268. sz.
gyűjtése
12 kor.
11 kor.
5 kor. 25
3 kor. 90
Alfréd, B
Legutóbb
2875 kor
3193 k
legközele
Atissai a
— S
attól függ
az oltván
ajánlható
telep», Na
ségű fajtis
Minden é
latnak re
v. szerb r
— Mi
csomópont
zást egye
bekövetke
földünk h
körülmen
kezménye
időköze
pontok h
kezik, me
újra szele
nősen a 2
erősebb l
befolyását
Így a hid
nagy mér
ban bekö
eleinte vál
és 29-iki
fogyatkoz
nem lesz
— A
az anyák
szolgál a
ereje melle
metlen sz
szívesebbe
dicsért En

— Az eperjesi vértanúk emlékének megörökítésére újabban a következő adományok érkeztek be: Dr. Turcsányi Gyula, Eger 5 korona. Glück Frigyes, Budapest 5 kor. Mezőhegyes község 2 korona. Jencs Zoltán, Ecseg 2 kor. A 846. sz. íven: Gyékényesről Pongrácz Antal 2 korona. Horváth Mihály, Szabó Lajosné, Ritecz István 1—1 korona. M. M. 23 fillér, Lőrincz Sándor 30 fill. Összesen 553 korona. Az 567. sz. íven: Debreczenből dr. Haendel Vilmos 2 kor., Balogh Ferenc, dr. Kún Béla, dr. Tóth Károly, Csiky Lajos, dr. Ozory 1—1 kor. Összesen 7 kor. A 822. sz. íven: Kovács Mihály ev. lelkész gyűjtése: Nagymóricz-hida és Árpás községekben 10 kor. 66 fillér. Vitéz János, Senye 1 kor. 50 fill. Pulay Gábor gyűjtése a 828. sz. íven: Bobán (Vasvármegye) 3 kor. 40 fillér. Kisterenye község 2 kor. Dr. Hensch Aurél, Budapest 2 kor. Dr. Windt Artur, Kisszeben 10 kor. Radványi Gyula, Budapest 3 kor. 40 fill. Dr. Csengey Gyula, Budapest 5 korona. A 980. sz. íven a kolozsvári kir. törvényszék gyűjtése 17 kor. 46 fill. Klekner jegyző és Bernáth gyakovnok, Gócs 1 kor. A 838. sz. íven Mád Lénárd, Aladár és Gyula 1—1 kor., Vas-simonyiról. Schulek Géza, Budapest 10 kor. 40 fill. Az eperjesi városi és vidéki ev. egyház gyűjtőívén: az egyházközség 10 kor., Liptai Lajos, Meliőrész József, Meliőrész Lajos 3—3 kor., Lútoeska János, Jónás János, Hajdú Lajos, Olejár István, Dudinszky János, Prokop 1—1 kor. Lintner Károly, Hamborszky Bertalan 2—2 korona. Lakatos János 70 fill. Hajdú Gyula, Kubik Andrásné, Ravasz Mihály, Hajdú Bertalan 60—60 fill. Kanyuh András 50 fill. Sörösi János, Harbács János, Bidlek György 40—40 fill. Miklósi Mihály, Csizsmár 20—20 fill. Összesen 34 kor. 20 fill. Dr. Mikler Gusztáv, Zólyom 6 kor. Tripsi körjegyzőség 2 kor. Az 1286. sz. íven Budapestről: Dudás György 5 kor. Dr. Nagyiványi Fekete Gyula, Nagyiványi Fekete Zoltán, Kéler Tibor, Fáy Viktor, Nagyiványi Fekete Béla 2—2 kor. Dr. Bölcskey Béla, Molnár József, Olivashatlan, X. Y., Reidl János, Farkas László, Zselinszky József, Dudás Emil 1—1 kor. Összesen 23 kor. Mayer Pál evang. lelkész, Hontbörzsöny 7 kor. Fridmani körjegyzőség 2 kor. Zednik József vasúti felügyelő, Eperjes 4 kor. Szatmárnémeti városa 5 kor. Polányi Géza, Nagymihály 5 kor. Komárom szab. kir. város gyűjtése az 1268. sz. íven 8 kor. 40 fill. A kollégiumi főgimnázium gyűjtése és pedig: I. oszt. 17 kor. 36 fill., II. oszt. 12 kor. 70 fillér, III. oszt. 12 kor. 76 fill., IV. oszt. 11 kor. 56 fill., V. oszt. 17 kor. 84 fill., VI. oszt. 5 kor. 25 fill., VII. oszt. 34 kor. 22 fill., VIII. oszt. 3 kor. 90 fill. Összesen 115 kor. 57 fillér. Dr. Ardó Alfréd, Budapest 10 kor. Összesen 318 kor. 16 fillér. Legutóbbi kimutatásunk szerint a gyűjtött összeg 2875 kor. 08 fill.-t tett ki és így a mostani végösszeg 3193 kor. 24 f. Számos, már befolyt adományról legközelebb számolunk be. Eperjes, 1907. január 10. *Atissai ág. h. ev. egyh. eperjesi Kollégiumának penztára.*

— Szőlőbirtokosok egész évi munkaadománya attól függ, vajon a szőlőbirtokosok kellő gondot fordított-e az oltványok beszerzésénél. E tekintetben legjobban ajánlható a lelkiismeretes kezelés alatt álló «Milleniumtelep», Nagyósz (Torontálmegye), hol a legjobb minőségű fajtiszta oltványok legolcsóbb árban beszerezhetők. Minden érdeklődő ingyen és bérmentve kapja a vállalatnak remek kivitelű magyar, vagy német, v. román, v. szerb nyelvű főárjegyzékét.

— Milyen idő lesz? A METEOR jelenti: A decz. 30-iki csomópont a jelzett hidegebb időt meghozta és a havazást egyelőre megszüntette, melynek oly nagymérvű bekövetkezése elsősorban a Jupiter-bolygónak egyik földünkhözi állásának, valamint a többi, erre kedvező körülmények együttes közreműködésének volt következménye, a mely időszak úgyszólván a legteljesebb időközé volt ez évi telünknek. A 11—13-iki csomópontok hatáskörében csapadékos jellegű idő következik, mely a 14-iki csomópontot követőleg változhatik újra szeles, vagy viharos jellegűvé. A 21-iki, de különösen a 25—26-iki csomópontok azok, a melyek ismét erősebb hideget hoznak, a midőn újra Jupiter éreteti befolyását, de akkor már csak Holdunk közvetítésével. Így a hideg erős lehet ugyan, de már a hóesés oly nagy mérvben, mint a hogyan ez az elmúlt napokban bekövetkezett, alig remélhető. A 29-iki csomópont eleinte változatos, majd állandóbb időjárást hoz. A 17. és 29-iki csomópontok egyszersmind nap- és holdfogyatkozásoknak a napjai is, melyek azonban nálunk nem lesznek észlelhetők.

— A gyermeket erőssé és egészségesse nevelni az anyák büszkesége. E cél elérésénél nagy segítségül szolgál a Zoltán-féle *csukamajolaj*, mely rendkívüli táp-ereje mellett már azért is pótolhatatlan, mert sem kellemetlen szaga, sem rossz íze nincs és a gyermekek szívesebben veszik és jobban emésztik, mint a szélében dicsért Emulsiókat. Üvege 2 kor. a gyógyszerárakban.

— Járványok. Deczember hónap második felében a következő fertőzőbetegségek fordultak elő: *roncsoló toroklob* (Eperjes, Kisszeben, Daróc, Kissáros), *vörheny* (Kisszeben, Böki, Jánoska, Licsérd, Pillerpeklén, Tóraszlavica, Magyarasszlavica, Hertnek), *haszhagymás* (Finta, Tótszék), *kanyaró* (Csércs, Felsőhunkóc, Végcsarnó, Rózsadomb, Ladomérméz, Meredély, Felsővízköz, Vaspatka), *hökhurut* (Magyarjakabfalva, Vaspatka, Bábafalva, Balázi, Györgyös, Felsővízköz), és *bárányhimlő* (Eperjes).

— Biztos gyógyhatás. Mindazok, kik rossz emésztés vagy szekrekedés következtében felúvódásban, szorulásban, főtájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi *Moll-féle Sciditis-porok* használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel *Moll A.* gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállítótól, Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan *Moll A.* készítménye az ő gyári jelvényével és aláírásával kérendő.

— A városi állatorvos 1906. évi kimutatása. Kovács Sándor, Eperjes szab. kir. városa közbiz. hídjának igazgató-állatorvosa a közbiz. híd mult évi forgalmát a következőkben terjeszti elő: Levágott mindössze 134 bika, 1094 ökör, 497 tehén és 87 drb. növendékmarha, vagyis mindössze 1812 drb. szarvasmarha. Az 1905. évben levágott 2178, vagyis a folyó évben 366 darabbal kevesebb. Borjú leöletett a mult évben 1626, az előzőben 1945 drb., vagyis 319 darabbal kevesebb, mint az előző 1905. évben. Sertés leöletett 1906-ban 4045 darab, az előzőben 3899 darab, a mi 146 darab szaporodásnak felel meg. Juh levágott az 1906. évben 1555, az előző évben 1544 darab, a mi szintén 11 darab szaporodásnak felel meg. A mi a szarvasmarhánál való multévi nagy apadást (366 drb) illeti, vágóhidunk igazgató-állatorvosa abban a nézetben van, hogy az apadásnak oka a levágott nagyszámú nehezebb marhákból, főleg azonban a marhahús nagy drágaságában keresendő, a mi nagyon is csökkentette a fogyasztást s a városi hatóság részéről a fogyasztóközönségnek nagyobb és erősebb védelmét teszi sürögősen szükségessé. Hisz' legújában is emelkedett a marhahús ára. Végül jelenti az állatorvos, hogy elkoboztatott 100 drb szarvasmarha- s 26 drb sertés-tüdő, nemkülönbön 132 szarvasmarhának, 18 sertésnek és 104 darab juhnak mája.

— Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a *Ferencz József-keserűvíz* valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emeltére méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan *Ferencz József-keserűvizet*.

— Tudnivalók a tej «bőr»-éről. Az EGÉSZSÉG cz. szaklap írja: A tej forralása közben keletkező bőrreteg egészségi szempontból élnék figyelmet érdemel. A forralt tej felszínét bevonó «bőr» — melyet pedig sokan nagy előszeretettel fogyasztanak — igen gyakran az ártalmas és ártalmatlan baktériumoknak valóságos konzerváló helye. Míg a forralással — a melylyel tulajdonképpen a tej eltartósságát czélozzuk — a tej belső rétegeiben élő csírák legnagyobb részét elpusztítjuk, addig a felszínen jelentkező többé-kevésbé vastag «bőr» az ott tartózkodó csírákat a meleg hatása ellen megóvja, úgy, hogy a tej lehűlése után neincsak a speciális kórnemző baktériumok veszélyeztetik a fogyasztót, de maguk az ártalmatlannak tekintett fajok is hosszabb-rövidebb állás után oly nagy mértékben szaporodhatnak el a tejben, hogy a gyengébb szervezetű gyermekeket, betegeket komoly veszedelemmel fenyegetheti. Különösen a gümőkóróság bacillusát, mint a tejben esetleg jelenlevő csírák legveszedelmesebbikét vizsgálták e szempontból számosan s a tapasztalt eredmények mind nagyobb óvatosságra figyelmeztetnek. Smith szerint a 15—20 per-

czig 60%-ra fölmelegített tejben a gümöbaccillus csupán akkor pusztul el, ha a tejen a «bőr» képződése meg van akadályozva.

— Rendőri hírek. Saly Győző rendőrkapitány a következő hirdetményt adta ki: „Értesítem a város közönségét, hogy a veszethettség miatt elrendelt ebzárlat január 10-ikén lejárt. Együttal figyelmeztetem az eb-tulajdonosokat arra, hogy ebeiket ezentúl is szorgos megfigyelés alatt tartsák. A mennyiben pedig valamilyen ebzen gyanús tüneteket észlelnének, az ebet azonnal frtsák ki, vagy ily czélból a hatóságnak adják át. Nem írtandók azonban ki azok a gyanús ebek, a melyek embert, vagy állatot martak. Ilyen esetekben ugyanis, a további intézkedéseknek foganatosítása végett, a veszethettségnek biztos diagnózisára van szükség. Ez a biztos diagnózis pedig csak élő állaton állapítható meg 1—2 nap alatt, míg ellenben a kiírtott állatokon csak kísérleti állat-oltás útján lehet a betegség biztos kórisméjét megállapítani, a mi minden esetben 3—4 hetet vesz igénybe. Ez idő alatt pedig az ebzárlatot — esetleg ok nélkül — el kell rendelni. Hogy tehát a közönséget az ebzárlatnak ok nélküli elrendelése által való zaklatástól megkíméljem, felhívom az eb-tulajdonosokat, hogy embert vagy állatot maró ebeiket — hacsak lehetséges — ki ne frtsák, hanem elkülönítve tartsák mindaddig, a míg az azonnal értesítendő rendőrhatalóság a szükséges intézkedéseket meg nem teszi.“ — A rendőrkapitány elrendelte, hogy a házakból a havat csakis a Tarczába lehet lerakni. — A rendőrség január hó 8-ikán a vármegyei mértékitelesítővel a helybeli üzletekben mértékvizsgálatot tartott, mely alkalommal F. M. szatocsnál az eladásra kimért cukorban 1—2 deka hiányt talált.

Felelős szerkesztő: Dr. Raffay Ferencz. Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

Henneberg-selyem csak egyenest! Fekete, fehér és színes, 60 kr.-tól 11 frt 35 kr.-ig méterenkint, bluzra és ruhára. Franko és már megvámolva házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték postafordultával. **Henneberg selyemgyáros, Zürich.**

NYILTTÉR.*

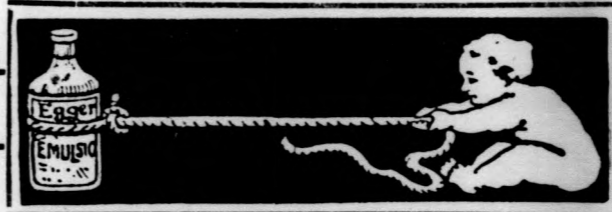
Az ORSZ. ORVOSSZÖVETSÉG SÁROSMEGYEI FIÓKJA f. hó 10-ikén rendkívüli közgyűlést tartott, melyen, mint egyhangú határozatot, a következő pontokat fogadja el:

1. Házi orvosi állást csak 60, azaz hatvan korona évi minimális tiszteletdíj mellett fogadjunk el.
2. Szakítván az eddigi, reánk nézve sérelmes szokással, hogy működésünket a közönség taksálja meg, ezennel kijelentjük, hogy a kezelés befejeztével számlát küldünk azon feleknek, kikhez minket házi orvosi egyezség nem köt. Látogatás az orvos lakásán 2 korona, látogatás a beteg lakásán 3 kor., consilium a beteg kívánságára 10 kor., az orvos kívánságára 6 kor.
3. Párbanál való segédkezést a városban csak 20 kor. tiszteletdíjnak előzetes lefizetése mellett fogadjunk el; vámon túl 40 kor.

K. m. f.

Dr. BAUMÖHL s. k. Dr. BREYER s. k. Dr. HÜBSCHMANN s. k. Dr. CSATÁRY s. k. Dr. FERBSTEIN s. k. Dr. HOLÉNIA s. k. Dr. HOROVITZ s. k. Dr. HERKELY s. k. Dr. MUNK s. k. Dr. MOSÁNSZKY s. k. Dr. KOVÁCS s. k. Dr. HARTMANN s. k. Dr. FÖLDI s. k. Dr. BÍRÓ s. k. Dr. ORMÓS s. k. Dr. WEISZ s. k. Dr. DUSCHNITZ s. k. Dr. GALLITSIK s. k. Dr. BARCSY s. k.

* Az e rovat alatt foglaltakért felelősséget nem vállal a Szerk

ÁGGÓDÓ ANYÁK

vézna, gyenge, a fejlődésben visszamaradt gyermekük érdekében emlékezzenek az **EGGER-EMULSIÓRA**, mely szer orvosi szakvélemény alapján hivatva van a kisdedek élet- és fejlődés-képességét teljes mérvben helyreállítani.

A NÁDOR-GYÓGYSZERTÁR Budapest, VI., Váci-körút 17. bárkinek küld egy ingyenes próbát 30 fillér előzetes beküldése ellenében (csomagolás- és portóért).

Egy eredeti nagy üveg EGGER-EMULSIÓ 2 kor. árban kapható Eperjesen: Barts Emil, Korn Vilmos, Molitorisz István gyógyszerárakban és Pálesch Árpád drogériában. — Bártán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógyszerárakban.

SZEMGYÓGYINTÉZET

Miskolcson
Széchenyi utca 5.

dr. VAJDA GÉZA szemorvos vezetése alatt.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
Réthy-féle pemetefü-cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félet kerjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.
1 doboz 60 fillér.

— Csak RÉTHY-félet fogadjunk el!

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altest-bántalmak, gyomorgörccs és gyomorhív, rögzített székrekedés, máj-bantalom, vertiginus, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sós borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csúz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy öozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan a bőr gyökere gondozására és apolasára úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

— Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-szétküldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által
Bécs, I., Tuchlauben 9.

— Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesíthetnek.

A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult házi szer, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvény, csúz és meghűlések, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

D: Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz“,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

A legelőkelőbb orvostanárok által ajánlott és a kiállításokon aranyérmekkel és díszoklevelekkel kitüntetett

Esterházy-cognac

mely a közönség kedvencz itala, mindenütt kapható.

Központi iroda:

Gróf Esterházy Géza-féle cognagyár

BUDAPEST,

V. ker., Nádor-utca 16.

Jó bort

— ojtványtökén termettet — **fehért** vagy **vöröset** utánvéttel küldök 50 literen felül, literenként 22 krajczárért.

Vereb József, Gyöngyös.

Köhögés!

Ki arra nem ügyel, vétkezik saját teste ellen.

— KAISER-féle —
MELL-KARAMELLÁK

a 3 fenyővel.

Orvosilag megvizsgálva és ajánlva köhögés, rekedtség, hurut és elnyálkásodás ellen.

5120

közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány tanúskodik, hogy azt, a mit ígérnek, valósul.

Csomagok ára 20 és 40 fillér.

Kapható:

SCHOLZE ALFRÉD

czukrászda- és kávéházában EPERJESÉN.

Oh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Éljen!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Egger mellpasztillái,

az etvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

— Doboza 1 korona és 2 korona. —

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“ GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított

Eperjesen kapható: Barts Emil, Korn Vilmos, Molitorisz István gyógytárakban és Pálesch Árpád drogeriában. — Bartfán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógytárakban.

10301 Főutca 23.

— No barátom! hallottam, hogy megnézted és meggyőződöttél arról a csodálatos intézetről, a hol kitünően ki tudják tisztítani a ruhát, a nélkül, hogy mosni kellene; látod, kedves barátom, ez a nagy csoda még nem létezett soha. Ebben az intézetben szárazon kitisztítják a ruhát, egészen olyan lesz, mint új; mert jegyezd meg, barátom jól magadnak, ha a ruhát valamelyik intézetben kimossák, az lehetetlen, hogy jó legyen, mert a ruha a vízben elromlik, össze megy, rövid lesz, kikopik; lehetetlen jól helyrehozni. És látod, barátom, azt a

Sikorszky-féle mütisztító-intézetet

dicsérem én; ott a ruhát nem mossák ki, ott csodálatos módon kitisztítják: ott csodálatos port találtak fel, a melylyel a pecsétes ruhát behintik, attól minden pecsét lemegy, aztán lekefélik, jól kivásalják — egyszóval ismét új lesz. Mondható, hogy kitünő és patent, a ruha nem romlik el, egyszóval új lesz. Hát kérek arra a kis szívességre, el ne mulaszd másoknak is ajánlani, hogy mindenki legyen meggyőződve, hogy létezik egy intézet, a hol lehet spórolni, olcsón és jól új ruhát szerezni.

— Kedves barátom, nagyon szépen köszönöm neked; Isten veled, viszontlátásra!

— Édes barátom, ha esetleg elfelejtenéd valahogy, itt a címe a mütisztító-intézetnek:

➔ **Első eperjesi ruha-vegymütisztító- és javító intézet,** ➔

Eperjes, Főutca 23. sz. alatt, bent az udvarban (első ajtó), a Berger-kávéház és a kaszárnya átellenében, az átjáró mellett.

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

— Mindenütt kapható. —

Vezérgyűkód: RUDA ÉS BLOCHMANN, Budapest.